Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVIII., št. 226 Ljubljana, sobota 5. oktobra 1935 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Adua pred padcem

Kljub trdovratnemu odporu proti italijanski premoči se abesinske čete umikajo ter je padec Adue neizogiben

Addis Abeba, 5. oktobra. w. Na merodajnem mestu priznavajo, da so abesinske čete na severu imele hude izgube in da se umikajo na vseh delih fronte. Poveljnik abesinskih čet pri Adui Ras Sejum je poslal abesinskemu cesarju brzojavko, v kateri javlja, da se ne bo mogel več dolgo upirati, ker obstreljuje Aduo težko topništvo. Italijani so že naskočili goro Ramad, oporišče stare trdnjave. V borbi za Aduo, ki se je pričela včeraj v zgodnjih jutranjih urah, so imeli tako Abesinci kakor Italijani velike izgube. Abesinci so trpeli zlasti zaradi letalskih napadov. Abesinske čete se umikajo tudi pri Agami in Adigratu, pač pa nudijo močan odpor italijanskim četam pri Maibariji v bližini Aksuma, kjer so vzdržali svoje postojanke.

Snoči je abesinsko vrhovno poveljništvo objavilo, da se položaj Abesincev popravlja. Dočim odbijajo čete rasa Sejuma italijanske napade na svojih postojankah pred Aduo je začel ras Jeni z 12.000 možmi prodirati v severozapadni smeri proti Adirjatu. Ras Jeni je ujel večje število Italijanov. Trdijo, da so manjše italjanske kolonjalne čete pobegnile k Abesincem. Potrjuje se tudi vest o sestrelitvi italijanskega letala.

Na liniji Adua-Aksum divjajo strašne borbe. Abesinci se branijo z največjim ogorčenjem. Italijani dobivajo stalno nova ojačenja in so v poslednjih urah na novo angažirali veliko število tankov in artiljerije. Letalske eskadrilje neprestano bombardirajo abesinske postojanke.

Italijani v predmestjih Adue

London, 5. oktobra. o. «Dailly Telegraph» poroča iz glavnega stana italijanske vojske, da Italijani naglo napredujejo. Mnogo uspeha imajo predvsem domača konjica in lahki tanki, ki prodirajo naglo dalje, čeprav ni nobenih potov. Italijanska letala so bombardirala utrde pred Aduo. Nadalje je list objavil vest iz Addis Abebe, da so italijanski motorizirani oddelki že vdrli v severna predmestja Adue.

Italijani zavzeli Adigrat

London, 5. oktobra. w. Reuterjev urad javlja iz Rima: **Italijani so zasedli Adigrat. Padec Adue se pričakuje vsak čas.**

Bombni napadi na skrajnem severu

Addis Abeba, 5. oktobra. w. Poročajo, da so Italijani bombardirali tudi postojanke na skrajnem severu nasproti reke Setit. Ni izključeno, da se Italijani tukaj pripravljajo za pohod na Gondar. To vest z eritrejske fronte je v letalu prinesel v severni glavni stan ameriški črnec Robinson, ki je pripovedoval, da sta ga na potu napadli dve italijanski letali, vendar pa mu je uspelo uiti zasledovalcem.

London, 5. oktobra. Po vesti iz vzhodno-afriškega bojišča so Italijani metali bombe na kraj Jamadia v severni Abesiniji. Pri tem je bilo šest Abesincev hudo ranjenih.

Italijansko prodiranje na severo-vzhodu

Pariz, 5. oktobra. w. **Po vesteh iz vzhodne Afrike prodirajo italijanske čete od pogorja Mussa Ali proti kraju Dessie. Zavzele so nekaj strategičnih točk.**

Boji v Ogadenu

Addis Abeba, 5. oktobra. w. Po uradni vesti, ki je prispela v petek zvečer sta dve italijanski bombni letali metali bombe na radio postajo v Kuarati v pokrajini Ogaden. Postaja je popolnoma uničena. Nad 200 Abesincev je bilo ubitih.

Mala antanta ostaja nevtralna

Praga, 5. oktobra. AA. Češkoslovaški listi se obširno bavijo z mednarodnim položajem, nastalim z vojno med Italijo in Abesinijo.

«Prager Presse» pravi med drugim, da so oči vsega sveta obrnjene v Ženevo v nadi, da se bodo nastale sovražnosti vendarle ustavile in da bo mir zmagal.

«Venkov» pravi, da še ni bilo vse storjeno za ohranitev miru in da je treba sedanji incident lokalizirati.

«Prager Presse» piše, da bo Češkoslovaška prav tako kakor ostale države Male antante ostala nevtralna. Mala antanta ostaja slej ko prej zvesta paktu DN. to se pravi, da bo sprejela odločitev, ki jo bosta sklenili Francija in Anglija z medsebojnim sporazumom.

Mobilizacija treh letnikov v Grčiji

Atene, 5. oktobra. o. Zaradi vedno bolj resnega mednarodno-političnega položaja je grška vlada odredila mobilizacijo treh letnikov.

Henry de Jouvenel umrl

Pariz, 5. oktobra. AA. **V pretekli noči je nenadoma umrl senator Henry de Jouvenel, bivši francoski poslanik v Rimu.** O njegovi smrti poročajo, da sta ponoči dva policijska stražnika na Elizejskem polju naletela na neznanega gospoda, ki mu je nenadoma postalo slabo, tako da se je zgrudil. Pozvala sta na pomoč reševalce, ki so ga takoj prepeljali v bolnico. V bolnici je izdahnil, preden so ga pregledali dežurni zdravniki. Šele pozneje so ugotovili, da je umrl senator Henry de Jouvenel.

Koroški dan v Ljubljani

Ljubljana, 5. oktobra.

Jutri nam pokažejo Ziljani svoje daleč izven Koroške znane in zanimive slovenske narodne običaje, kakor so isti še danes pri Slovencih v Ziljski dolini na Koroškem ohranjeni. To so ziljska ohcet, štehvanje in rej pod lipo.

Ohcetni sprevod se začne ob 10.30 na trgu pred gostilno pri Figovcu po Tyrševi cesti, Šelenburgovi ulici, Vegovi ulici, Mestni trg, Marijin trg in po Miklošičevi cesti nazaj k Figovcu. V sprevodu sodeluje nad 60 ziljskih narodnih noš. 30 konjenikov in 11 voz. Konec sprevoda bo okoli 12.30.

Popoldne ob 15. nam bodo Zilani pokazali na Cojzovem grabnu najprvo štehvanje zatem pa rej pod lipo. Ves ples se vrši ob god biin petju. Pesmi, ki jih ziljski fantje pojejo pod lipo, so izredno interesantne. Tako pojejo v Melvičah in na Brdu v Ziljski dolini stare narodne pesmi, ki so malo poznane in večinoma do danes še niso zapisane, kakor n. pr.

Tam dovta po Zili se bodem podav, se bodem podav, N' zaubrno Zlanko s' jaz bodem izbrau, prav zares.

Tam dovta po Rožu ne sičajo prov, ne sičajo prov. Glih dovta po vrhu jo mahajo dov, jo mahajo dov. prav zares.

Pod gankam je črišnja, pred durmi voda, pred durmi voda. V kamri n' dečva, k' je skrivši moja, prav zares.

Moja dečva je djava, da bi rada šva spat, da bi rada šva spat. Ko je vidva nje šocija pod okencem stat, pod okencem stat, prav zares.

Hvaležni moramo biti Folklornemu institutu Glasbene Matice, posbeno vodji tega instituta g. Maroltu Francetu, ki je v svoji knjigi »Tri obredja iz Zile« otel pozabljenosti naše najlepše slovenske koroške narodne običaje in celo snov znanstveno obdelal, kot še nihče do sedaj.

Zato pa ne zamudimo izredne prilike, da si folkloristično najbolj zanimive koroške narodne običaje ogledamo, ko nam jih Zilani pokažejo take, kakor so še do danes ohranjeni na Koroškem. Pa tudi ljubitelji koroške narodne pesmi boste imeli priliko slišati pristno ziljsko slovensko petje fantov Zilanov. Saj je vsak fant pri Zili velik prijatelj petja in plesa, konj in jahanja.

Dr. Fellacher.

Mussolinijeva poslanica Angliji

Italija želi, da bi se vojna omejila na Abesinijo ter je pripravljena za nadaljnja pogajanja z Anglijo in Francijo

London, 5. oktobra. w. Kakor javlja «Times», je Mussolini poslal Angleškemu zunanjemu ministru Hoaru zelo prisrčno spomenico, v kateri izjavlja, da bi Rim pozdravil pogajanja za vzpostavitev normalnih odnošajev. Mussolini izraža željo, da bi se spor lokaliziral in preprečilo, da bi se kolonijalna vojna razvila v splošno vojno. Poudarjal je, da bo to služilo stvari miru in da bi se skrajšale sovražnosti, ako bi na mesto dosedanje napetosti na Sredozemskem morju stopilo iskreno sodelovanje v interesu trajne ureditve medsebojnih odnošajev. Zainteresovane stranke naj v to svrho istočasno ukinejo preventivne ukrepe, ki so bili storjeni, da se paralizira nevarnost, ki sploh ni obstojala. Vojaške operacije v Afriki niso zaprle vrat za prijateljske razprave s Francijo in Veliko Britanijo za dosego sporazuma, ki bi zadovoljil pravične zahteve Italije omogočil mirno rešitev.

Baldwin o položaju v Evropi

Anglija smatra za svojo prvo nalogo, da ohrani mir v Evropi

London, 5. oktobra. AA. Ministrski predsednik Baldwin je imel govor, v katerem je poudaril da so se s pričetkom vojne v vzhodni Afriki pričeli težki dnevi in da je sedaj glavna svrha Društva narodov in njegovih članic, da se vsaka akcija, ki se bo odslej sprožila v Ženevi, izvrši s popolnim soglasjem vseh.

Kar se tiče angleškega stališča glede na italijansko-abesinski spor je poudaril, da je Anglija izrazila svoje mnenje Italiji že v prvih dneh krize. Med Rimom in Londonom je že od vsega početka stalno živahen diplomatski kontakt. Z golo in odkrito besedo niso mogli realizirati svoje politike. Za to je vlada sklenila, da bo z vso previdnostjo in resnostjo nadaljevala svojo politično akcijo. **Naša prva naloga je, da ohranimo mir v Evropi. Prepričani smo ,da bo v to svrho najbolje služila organizirana kolektivna varnost v okviru Društva narodov. Glavno je, da ohranimo neposredno kontrolo nad razvojem dogodkov.**

O razorožitvenem problemu v Evropi je dejal: **Ves problem se je letos popolnoma izprevrgel, ker se je Nemčija ponovno oborožila, ni pa razloga za opravičeno mnenje, da je Nemčija to storila zaradi kakih svojih nepoštenih namenov. Angleži upamo, da bomo ohranili prijateljstvo Nemcev, ki smo si ga po vojni ustvarili. Priznati pa moram dejstvo, da obstoj velikega nacionalizma v Nemčiji popolnoma izpreminja sliko odnošajev v Evropi.**

Kar se tiče izvrševanja obveznosti napram Društvu narodov, si moramo biti na jasnem, da bi se lahko nekega dne države, ki bodo izpolnjevale svoje obveznosti, pozvale, naj z oboroženo silo izvrše odredbe Društva narodov. Vprašanje je, ali bomo mi in ali bo kdo drugi enostavno izvršil te obveznosti. **Obveznosti, ki smo jih prevzeli, moramo izpolniti. V vsakem primeru smatram, da mora vlada najprej točno proučiti vsebino in dalekosežnost vsake izmed prevzetih obveznosti.**

Drugi faktor, ki je izpremenil sliko odnošajev v Evropi, so diktature. Kadarkoli so za diktatorje v njihovih državah nastale notranje težave, so se odločili za zunanje avanture. Pod tem vidikom sedanja situacija ni zadovoljiva. Spričo tega bi morala Anglija kot članica DN sprejeti večje obveznosti, nego bi jih mogla integralno izpolniti.

Končno je Baldwin pokazal na bistvene napake fašizma, ki v Veliki Angliji nikoli ne bo mogel prodreti, razen v primeru, ko bi se povečala nevarnost komunizma.

Egiptske priprave za vojno

Egiptske čete bodo zasedle abesinsko ozemlje ob Modrem Nilu — Utrjevanje meje ob Libiji

Rim, 5. oktobra. o. »Tribuna« prinaša senzacionalno vest iz Aleksandrije, da se tam in v Kairu že **formirajo čete pod angleškim poveljstvom, ki bodo odrinile na sudansko-abesinsko mejo in v danem primeru pričele prodirati v abesinsko ozemlje po dolini Modrega Nila do Tanskega jezera.** Baje se že vršijo pogajanja med Angleži in Abesinci.

Kairo, 5. oktobra. o. Egiptske oblasti se z vso naglico pripravljajo za obrambo države, ker se vedno bolj razširjajo vesti, da **nameravajo Italijani iz Libije vdreti v egiptsko ozemlje in zasesti najprej luko Matruh, ki je 200 km daleč od libijske meje.** V Aleksandrijo je prispel včeraj vrkovni angleški komisar v Egiptu Lampson, ki je takoj stopil v stike z vrhovnim vojaškim poveljništvom egiptske in angleške vojske. Egiptsko mejo proti Libiji so pričeli utrjevati. Vse straže na meji so ojačene. Na več strateških točkah gradijo nove utrdbe in postavljajo žične ovire.

Z vedno večjo gotovostjo se govori o bližnji sklenitvi angleško-egiptske vojaške zveze. Anglija bo s to pogodbo Egiptu priznala popolno neodvisnost.

Kako sodijo Abesinci o evropski politiki

Abesinska vlada ne verjame v ugoden uspeh francosko-angleških pogajanj o sankcijah proti Italiji

Addis Abeba, 5. oktobra. d. V abesinskih vladnih krogih zasledujejo diplomatska pogajanja med Veliko Britanijo in Francijo o morebitni francoski pomoči Angliji pri izvajanju sankcij na Sredozemskem morju z veliko pozornostjo, toda le z malo upanja v odločilen uspeh. Potem, ko je abesinska delegacija sporočila iz Ženeve, da je mirna rešitev spora z Italijo skoro nemogoča, je zelo porazno vplivala izjava angleškega zunanjega ministra Hoareja, da Velika Britanija ne bo sama, temveč le z Društvom narodov izvajala potrebne sankcije. Za Abesinijo obstoja Društvo narodov, če izvzamemo Veliko Britanijo, v glavnem le iz Francije, ki ji pa ne zaupajo. Mnenja so, da je Velika Britanija bržkone izjavila Franciji, da angleška podpora v morebitnem Francosko - nemškem sporu ne prihaja v poštev, če ne bo Francija sedaj nastopila ob njeni strani proti Italiji. Francija je vsekakor odgovorila, da rabi Italijo v verigi okoli Nemčije in da zaradi tega ne more podpirati Anglije proti njej. Angleži so poslali svojo vojno mornarico na Sredozemsko morje in s tem dokazali, da hočejo ostati zvesti Društvu narodov in če pa bo sedaj Francija odrekla svojo podporo, more Velika Britanija trditi s polno pravico, da je samo krivda Francije, če bo ostala končno Abesinija osamljena.

Macdonaldov dvom v ohranitev miru

London, 5. oktobra. AA. Podpredsednik britanske vlade Macdonald je poslal neki ameriški pacifistič. organizaciji brzojavko, ki so jo v Ameriki objavili po radiu. Macdonald pravi v tej brzojavki med drugim, da je danes celo ljudem, ki so bili vedno pacifisti, težko čvrsto verovati tudi v bodoče v mir. Ali smemo mi pacifisti stati ob strani ali pa moramo zavzeti stališče, da se ves aparat za zaščito miru postavi v gibanje proti napadalcu, ki hoče mir kršiti?

Ameriška prepoved izvoza orožja

Washington, 5 oktobra. AA. Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je sestavil proglas o prepovedi izvoza orožja in streliva v Italijo in Abesinijo. Proglas se sklicuje na novi zakon o ameriški nevtralnosti in bo predložen predsedniku Roosevelttu v podpis, čim se nesporno ugotovi, da se je v vzhodni Afriki vojna dejansko pričela. Novinarjem je izjavil, da bo vlada zastavila vse svoje sile za obrambo miru.

Pred izpremembo režima v Grčiji

Rojalisti zahtevajo vzpostavitev monarhije s sklepom parlamenta brez plebiscita

Atene, 5. oktobra g. Od dobro poučene strani se razširja vest, da namerava predsednik grške republike Zaimis podati ostavko in sicer dva ali tri dni pred sestankom parlamenta. V tem primeru bi predsednik zbornice Vozitis postal njegov namestnik. Ako bi prišlo do tega, bi tudi Tsaldarisova vlada podala ostavko.

Nepopustljivi rojalisti so imeli včeraj razgovor s predsednikom vlade Tsaldarisom in zahtevali od njega, naj vlada sprejme njihovo zahtevo po izpremembi sedanjega režima s sklepom sedanje skupščine na sestanku dne 10. oktobra. Ta predlog je doslej podpisalo 83 poslancev Tsaldarisove narodnjaške stranke in 35 poslancev stranke Kondilisa in Metaksa.

Verjetno je, da bo po sprejemu tega predloga in do povratka kralja Jurija in njegove rodbine na Grško potrebno prehodno namestništvo. Kot namestnika imenujejo generala Kondilisa.

Bolgarski zunanji minister na Oplencu

Beograd, 5. oktobra. AA. Bolgarski zunanji minister Kjoseivanov je včeraj popoldne v spremstvu bolgarskega poslanika na našem dvoru Dima Kazasova in vsega osobja bolgarskega poslanstva ter šefa protokola našega zunanjega ministrstva dr. Novakoviča položil venec na grob pokojnega viteškega kralja Uedinitelja. Po povratku z Oplenca je g. Kjuseivanov odšel na Avalo, kjer je položil vence na grob Neznanega junaka. Zvečer je po sestanku s predsednikom vlade dr. Stojadinovičem odpotoval v Sofijo.

Osnutek novega čekovnega zakona

Beograd, 5. oktobra. o. V ministrstvu pravde je bil dovršen načrt novega čekovnega zakona, ki ga namerava minister predložiti ministrskemu svetu že na prvi prihodnji seji. Po načrtu se imajo olajšati čekovne transakcije, da bi se tako odpravile znatne ovire v trgovskem in finančnem poslovanju.

Zaupnica španski vladi

Madrid, 4. oktobra. AA. Parlament je na seji v četrtek izrekel zaupnico novi vladi. Za vlado je bilo oddanih 211 glasov proti pa 15.

Svobodna trgovina v Rusiji

Moskva, 5. oktobra. AA. Agencija Tass poroča, da je komisarijat za notranjo trgovino izdal odredbo ki pomeni popoln preobrat v dosedanji notranji trgovinski politiki. Komisarijat je odredil, da morajo v bodoče prodajalne živil in drugih življenskih potrebščin same sestavljati bilance svojega poslovanja. Vsaka prodajalna bo pooblaščena sklepati kupne in prodajne pogodbe. Oblastem bo morala predlagati le račune o dobičku in izgubi.

Borzna poročila.

Inozemske borze

Curih, 5. oktobra. Beograd 7.—, Pariz 20.2325, London 15.025, Newyork 307.375, Bruselj 51.90, Milan 24.95, Madrid 41.925, Amsterdam 207.60, Berlin 123.45, Dunaj 57.50, Praga 12.75, Varšava 57.80, Bukarešta 2.50.

Živahen osebni promet na železnicah

Ugodne posledice znižanih potniških tarif — Nujno potrebna uvedba pospešenih vlakov

Jesenice, 3. oktobra

Od pomladi, ko je prometno ministrstvo znatno znižalo potniške tarife na železnicah, se opaža, da je naš železniški promet močno oživel. Osobito z uvedbo sobotnih nedeljskih in prazniških povratnih voznih listkov z polovično ceno, je potniški promet na železnicah dosegel višino, kot je bila prvo leto po svetovni vojni.

Tujci, osobito Avstrijci, ki se često vozijo po naših progah, se ne morejo načuditi, kje se vzame toliko ljudi, ki se vozijo z vlaki, medtem ko v močneje obljudeni Avstriji vozijo osebni vlaki skoraj prazni. Ko je bila pri nas še draga vožnja na železnici, so bili potniški vlaki slabo zasedeni, kar je umljivo, saj je večina prebivalstva revna in ni zmogla visoke voznine morda niti enkrat na leto. Z znižanjem potniške tarife z uvedbo sobotne, nedeljske in prazniške znižane voznine pa se vožnje na železnicah lahko posluži vsak, saj se za nekaj dinarjev pelje lahko daleč na obisk sorodnikov, na božja pota, gre lahko po trgovskih poslih kamorkoli, delavci iz industrijskih in rudarskih revirjev pa si z razliko v voznini nakupijo sadje, krompir in druge pridelke na deželi, kjih kmet ne more prodati, v revirjih pa jih primanjkuje.

Toda z znižanjem tarif in uvedbo vlakov s polovično ceno pa še ni vse storjeno. Vožnja po železnici postaja prepočasna za današnji čas, sobito na progah, ki vežejo Ljubljano z večjimi gospodarskimi in tujsko prometnimi središči. Vožnja iz Ljubljane na Jesenice, v Rateče—Planico ali Novo mesto traja predolgo. Zlasti na gorenjski progi, kjer je promet gotovo najživahnejši, je postala z uvedbo malih vmesnih postaj vožnja prepočasna, da je kakor z ljubljanskim tramvajem, ki se ustavlja pri vsaki tretji hiši, na progi št. Vid—Vič pa skoraj pri vsakem zelniku. Te nevšečnosti pridejo pri nas še bolj do izraza, ker se po naših skrajno slabih ozkih in vijugastih cestah ne more razviti avtomobilski promet, ki bi moral biti glede na lepoto krajev vsaj na istji višini, kakor je v Avstriji ali Italiji.

Na gorenjski progi bi morali uvesti jutranje in večerne pospešene vlake, ki bi se ustavljali samo v Škofji Loki, Kranju, Lescah, Jesenicah in Boh. Bistrici. Zelo kvarno vplivajo na potniški promet in turizem pogoste zamude vlakov, ki povzročajo potujočemu občinstvu neprijetnosti in škodo. Nedavno je imel opoldanski mešani vlak, ki vozi v Bistrico, celih 78 minut zamude. V tem času prideš skoraj peš na Bled, v Mojstrano ali Žirovnico. Večkrat je krivo občinstvo samo, da ima vlak zamudo, ker prihaja v zadnjem trenutku k blagajnam in misli, da mora vlak čakati, dokler vsi ne dobe vozovnic. To se najbolj vidi pri nedeljskih izletniških vlakih, ki vozijo ob nedeljah iz Ljubljane na Gorenjsko. Že na Jesenice prihaja včasih z veliko zamudo, v Bistrico ali Planico pa večkrat ob 9 ali pa še pozneje, tako, da se vozi iz Ljubljane do Planice štiri ure in vlak vozi komaj 23 km na uro, kar pač ne odgovarja zahtevam časa.

Turist, ki je prost samo ob nedeljah in namerava iti na Vršič, Mojstrovko, Tamar, Pokljuko, Vogel, Planino na Kraju ali na druga sredogorja, vendar ne bo tekel na višine samo na uro gledat, pač pa zato, da bo zmerno hodil in na gorah užival krasote prirode, se okrepil in odpočil. V interesu železnice same in še bolj v interesu turizma in zimskega sporta bi bilo, da bi še na gorenjski progi uvedla vožnja z Daimlerjevimi motornimi vozovi, ki bi pogosto vozili med Ljubljano med gorenjskimi letovišči in zimskosportnimi središči. Taki vozovi, ki zelo močno zasedeni vozijo po nekaterih progah v Avstriji, režejo velike razdalje v kratkem času in so edini, ki uspešno tekmujejo razvijajočemu se avtomobilizmu.

Druge države so po vojni mnogo storile za hitrejše in udobnejše potovanje, le pri nas je razen cen vstalo vse pri starem. Tudi drugod pritiska huda gospodarska kriza, a se je vendar v tem pogledu izredno veliko storilo. Manj prepirov na odločilnih mestih, pa več zmisla za gospodarstvo, manj izdatkov za reprezentanco in komisije, pa več produktivnega dela, pa bomo kmalu imeli železnice in ceste, ki bodo vezale planinska letovišča z morjem ter prinesle v naše prelepe kraje srečo in blagostanje.

800letnica stiškega samostana

V njem in okrog njega se je pletel lep kos zgodovine slovenske zemlje

Stična, 5. oktobra.

Zgodovinski stiški samostan, znan širom Slovenije, pa tudi izven njenih meja, se pripravlja na redek jubilej. Beli menihi so se pripravili na proslavo 800 letnico obstoja svojega samostana, v katerem in okrog katerega se plete lep kos zgodovine slovenske zemlje.

Zgodovina stiškega samostana je zelo zanimiva. Prvič ga omenjajo leta 1135, naslednje leto je pa izdal oglejski patriarh Peregrin ustanovno listino za ustanovitev samostana po pravilih sv. Bernarda. Prvi menihi so prišli v Stično l. 1135 iz Rune pri Gradcu, kakih 20 let pozneje pa so se naselili za stalno v sedanjih samostanskih prostorih. Cerkev je 25. julija 1156 posvetil sam patriarh Peregrin. Novi samostan je bil prvi v ozemlju nekdanje Kranjske in je kmalu zaslovel, tako po svojem kulturnem delu kakor tudi v drugih pogledih. Menihi so pospeševali poljedelstvo in trgovino, potniki so imeli v samostanu vedno varno zavetišče, menihi so vzdrževali tudi svojo bolnico, zidali ceste in mostove, zlasti so pa povzdignili kmetijstvo. Sekali so gozdove in pridobivali zemljo za kulturne nasade, uvedli so železni plug in prinesli s seboj nove sadeže in nove žitne vrste. Samostanska moč in imetje sta naraščala od leta do leta. Leta 1261 so dobili stiški menihi Tržič s pogojem, da tam urede gostišče za uboge. Pod papežem Aleksandrom IV. je dobil l. 1256 samostan pravico pravosodstva in uprave nad vsemi samostanskimi podaniki in l. 1319 so njegovo sodno oblast raztegnili na vse primere, tudi za primer smrtne kazni. Samostanu je pripadal tudi lov na divjačino, ribolov in gozdne pravice.

Tako je samostan po svoji avtoriteti, po svojih pravicah in moči zaslovel daleč naokrog. Velikaši so iskali prijateljstva z njim, papeži in kralji so mu izkazovali svojo naklonjenost. Kako velika je bila njegova moč, je razvidno iz tega, da je prišlo v teku časa v cerkvenopravno odvisnost od samostana 34 župnij in vikariatov raztresenih po nekdanji Kranjski in drugod. Stiški opat je bil kakor škof. Zanimivo je, da so oskrbniki ter pravni in upravni zastopniki stiškega samostana uradovali slovensko in v Stično so tudi drugi samostani pošiljali svoje redovnike, da so se naučili slovenščine. V samostanu je bila ustanovljena tudi glasbena šola in je verjetno, da je dobil mladi Jakob Gallus-Petelin, naš največji skladatelj, prvo znanstveno in glasbeno izobrazbo tam. Samostan je pospeševal tudi domača kulturna stremljenja in je leta 1693 sodeloval pri ustanovitvi znanstvenega in umetniškega društva Academia operosorum v Ljubljani, pospeševal je pa tudi samostan šolstvo in na njegove stroške je l. 1770 v Ljubljani izšel mali katekizem za otroke pod naslovom »Kratki Sapopadnik Krshanskiga Nauka sa Otroke Inu Kmetski Ludy«. Za njegovimi zidovi je bilo vzgojenih mnogo naših učenjakov in slovenski pisatelj Anton Linhart je bival kot brat Kristian dve leti v samostanu. V samostanu je živel tudi P. Pavel Pucelj iz Novega mesta, ki je v latinščini napisal samostansko kroniko, obširno, 683 strani obsegajočo knjigo, ki je tudi velike važnosti za našo zgodovino.

Samostan je pa preživljal tudi težke čase. Zmede, ki so nastale v cerkvi z razkolom l. 1378, so našle svoj odmev tudi v Stični in je zaradi tega trpel samostan v gospodarskem pogledu, pa tudi notranje redovniško življenje. Ko je bila l. 1461 ustanovljena ljubljanska škofija, je začel bledeti sijaj stiške opatije. Tudi doba reformacije Stično ni prizanesla, čeprav so bili menihi najbolj goreči nasprotniki luteranstva, ki se je takrat bohotno širilo pri nas. Turki seveda niso prizanesli Stični. Leta 1471 so napadli samostan, ga zažgali in uničili, večino menihov pa umorili. Če z10 let je sicer stal nov samostan, opremljen z močnimi zidovi, a v l. 1528 n 1529 so ga Turki zopet dvakrat napadli. Pri drugem napadu so ga zopet zavzeli, zažgali in razdejali. Navzlic temu si je samostan sčasoma zopet opomogel, bil je znova sezidan in je v sredi 16. stoletja dobil nove obrambne zidove.

Precejšnje borbe je imel samostan tudi z uporni mi kmeti, ki so morali menihom tlakovati. Toda dočim so v glasovitih kmečkih puntih l. 1503. 1513 in 1515 uporni kmetje rušili in napadali gradove krog in krog, so pustili samostan pri miru. Res pa je tudi da je stiški samostan na stežaj odprl narodu vrata, ko je od l. 1713 do 1715 zavladalo v deželi pomanjkanje živil. Samostan so večkrat prezidali in preuredili, prav tako tudi stiško cerkev, ki je nedvomno najzanimivejša in največja romanska stavba pri nas. Stiška cerkev je dolga 60 metrov, široka 26, v njej je 12 oltarjev. Tako samostan, kakor cerkev nudita zgodovinarju obilo hvaležnega gradiva.

Še en udarec je zadel samostan 6. oktobra 1783 je Jožef II. samostan zatrl in menihe razgnal. Samostansko zidovje je pričelo razpadati, menihi so pomrli. Zadnji je umrl l. 1835 v visoki starosti v Ljubljani. Po 114 letih je bil samostan obnovljen. V oktobru 1898 so prišli v samostan beli menihi istega reda. Samostan so popravili in v zadnjih 35 letih je dobil spet novo lice ter kmalu zopet zaslovel. Med svetovno vojno je nudil samostan zatočišče goriški bogoslovnici in goriškemu bogoslovnemu učilišču.

Zdaj načeluje belim menihom simpatični opat g. dr. Avguštin Kastelic, mož širokega obzorja, visoko naobražen in s srčno omiko kakršna odlikuje le redke ljudi.

Glas naše kukavice po svetu

Ljubljana, 5. oktobra

Uprava naše oddajne postaje je že večkrat prejela zahvalna pisma za svoj program iz najbolj oddaljenih krajev sveta. Tako so pred leti pisali naši v Patagoniji, na skrajnem Rtu Dobrega upanja, da so Južne Amerike živeči rojaki, da so izvrstno slišali naš program in izražali so svoje veselje, da zopet čujejo glas iz domovine. Nedavno je pa postaja prejela zopet dve zanimivi pismi. Prvo je prišlo iz Švedske, drugo pa iz daljne Nove Zelandije, angleškega dominijona, v južnem Tihem oceanu.

Pismo je poslal radioamater J. L. Sullivan iz Cambridgea na Novi Zelandiji preko svoje postaje. V pismu pravi, da je poslušal prenos ljubljanske postaje 12. junija in sicer več glasbenih točk, ki jih je izvrstno slišal, le tu in tam je nastal fading motnja). Sam program mu je zelo ugajal in tudi orktester je bil prvovrsten, še posebno so mu bile všeč nekatere naše pesmi. Pravi, da je poslal postaji že troje pisem, ker pa ni dobil odgovora, je prepričan, da jih je poslal na napačen naslov. Upa, da bo četrto pismo prispelo v prave roke in želi nanj odgovor. Seveda bo uprava postaje rada ustregla njegovi želji.

12. junija je imel Radio Ljubljana res zanimiv program. Ob 18.15 je bil prenos produkcije Glasbene Matice iz Filharmonije, ob 20.45 je koncertiral ljubljanski šramel kvartet, vmes pa pel g. Mirko Premelč, ob 22. je pa igral radio—orkester iz naše domovine«.

Otoki Nove Zelandije (angleško New Zealand) leži v južnem Tihem oceanu kakih 2000 kilometrov jugovzhodno od Avstralije in obsegajo [illegible] kvadratnih kilometrov, število prebivalstva pa znaša 1,437.000, vštevši 65.000 Maorov, ki so bili prvotni naseljenci. Prebivalstvo se v glavnem peča s poljedelstvom, zelo je pa tudi razvita industrija. — Vsekakor je zanimivo, da je glas naše kukavice, čeprav je šibek — prodrl do te, za nas tako eksotične dežele.

Tragična smrt veleposestnika Končine

Ivančna gorica, 4. oktobra.

Danes pop. ob 17. uri je Ivan Končina na svojem domu v Ivančni gorici umrl na dobljenih poškodbah včerajšnje železniške nesreče. Veleposestnik in trgovec Končina, ki je bil pri svojih 72 letih izredno krepka dolenjska grča, je bil znan širom Dolenjske. Zapušča tri odrasle poročene hčere ge. Tinco Grošljevo, Albino Kraljevo ter Elo Jefimovo. Končinovo rodbino zasleduje v zadnjem času nesreča za nesrečo; pred leti se je na izredno tragičen način ponesrečil s svojim avtomobilom edini sin Milan.

Kako je prišlo do usadne nesreče in kdo jo je zakrivil? Na križišču banovinske ceste Ivančna gorica — Žužemberk z železniško progo poleg kolodvora Stične doslej še ni prišlo do večje nesreče, ki bi zahtevala smrtno žrtev, le pred leti je povozilo dva konja. Cesta, po kateri se vrši živahen promet Krške doline na postajo Stično oziroma Ivančno gorico, na tem prelazu čez progo ni zavarovana z zatvornicami. Pa tudi vobče so smatrali, da je boljše, da tu ni zatvornic, ker bi sicer promet znatno trpel radi premikanja tovornih vlakov na postaji Stični. Vse do sedaj je bil možen z obeh strani ceste razgled na progo že od daleč in bi mogla nesrečo povzročiti le skrajna malomarnost voznika. Zadnja dva meseca pa so napravili na Končinovem travniku od žel. proge v dolžino 90 m ob cesti lesno skladišče, ki zastira vsak razgled na progo, dokler ne stopiš takorekoč na tračnice. Končina je prevozil ta prelaz že tisočkrat brez najmanjše nezgode, saj je vozil vsak dan iz Gorenje vasi v Ivančno gorico in nazaj. Uporaba tega travnika za lesno skladišče pa je postala zanj usodna in utegne postati tudi za druge voznike. O kaki krivdi železnice po občem mnenju ne more biti govora. Nujna zahteva pa je, da pristojna oblast *takoj* poskrbi, da postane na te mmestu prost razgled na žel. progo, sicer mora priti do novih nesreč in žrtev!

Iz Celja

—c **O obletnici smrti blagopokojnega kralja** bo v sredo 9. t. m. ob 8. služba božja v katoliški župni, ob pol 9. v pravoslavni, nato pa v evangeljski cerkvi. Ob 10. bo svečana komemoracija pred mestnim poglavarstvom, v primeru slabega vremena pa v veliki dvorani Narodnega doma. Najprej bodo združeni pevski zbori zapeli žalostinko »Umrl je mož«, nato bo imel mestni župan žalni govor, ob zaključku pa bodo združeni pevski zbori zapeli državno himno. Hišni posestniki bodo pozvani, da razobesijo v sredo žalne zastave. Državni uradi v sredo ne bodo poslovali, trgovski in obrtni obrati pa bodo dopoldne zaprti.

—c **Edina skupna pevska vaja vseh pevskih društev** za komemoracijo bo v torek 8. t. m. ob 20. v Narodnem domu.

—c **Umrla sta** v celjski bolnici: v četrtek ob 56 letni delavec Pavel Draženović iz Tremerja, v petek pa 38 letna delavčeva žena Marjeta Strelčeva z Loške gore pri Žrečah.

—c **Dve nogometni tekmi za sklad** Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja bosta v nedeljo popoldne na Glaziji in sicer ob 14. SK Celje: SK Jugoslavija, ob 15. pa SK Atletik :SK Olimp. Prvo tekmo bo sodil g. Seitl, drugo pa g. Ochs. Celjanom se torej obeta v nedeljo zanimiv in napet nogomet.

—c **Ogrodje kolesa** so našli v torek v potoku pod Bežigradom pri Celju. Ugotovili so, da so to ostanki ženskega kolesa, ki ga je nekdo ukradel gostilničarki Pavli Higertovi s Sp. Hudinje v nedeljo izpred neke trgovine blizu Westnove tovarne in Gaberjem.

—c **Celja ne bodo filmali.** Podjetje »Svetlotonc v Zagrebu je predložilo mestni občini celjski ponudbo, da bi napravilo v Celju posnetke za propagandni zvočni film, za katerega naj bi občina prevzela polovico stroškov, t. j. 7.000 od 10.000 Din. Občina je to ponudbo odklonila.

—c **Prazno stanovanje v stari gimnaziji** je občina odstopila muzeju.

—c **Elektrifikacija Zg. Hudinje**, ki jo izvršuje mestna elektrarna, bo kmalu končana. Elektrifikacija bo stala okrog 30.000 Din, napeljava rezervnega voda od hiše g. Omladiča do gostilne g. Brenkoviča za industrijske svrhe pa 40.000 Din.

—c **Socialni urad** bodo ustanovili na mestnem poglavarstvu. Ta urad se bo bavil s socialnimi problemi in akcijami ter z ukrepi za omiljenje brezposelnosti in omejitve beračenja.

—c **Nočno lekarniško** službo ima od vštetega petka 11. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Elitni Kino Matica

Senzacija za lovce in ljubitelje narave.

Divje koze in kozorogi

posneti v triglavskem pogorju se predvajajo danes in naslednje dni. kot dopolnilo. — Film je posnela ekspedicija Ufe.

DOLENJSKE TOPLICE

nudijo do 1. aprila 1936 plačilne olajšave: pavšalna penzija I. razred (soba, prvovrstna hrana, kopeli, zdravniški pregled, vse takse in ves komfort) za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.—, polovica v gotovini, polovica v hranilnih knjižicah Kmetske posojilnice ali Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani. Centralna kurjava sob, hodnikov in oblačilnic, prirodno vedno enakomerna temperatura vrelcev, 38 stopinj Celzija, ogromen dotok terme, 3 milijone litrov na 24 ur direktno v kopeli, so prednosti, ki dajejo vse možnosti za brezhibno zdravljenje vseh vrst revmatizma, raznih ženskih bolezni itd. tudi v najhujši zimi. Prometne zveze: železniška postaja Straža — Toplice (polovična vozna cena) in avtobus do Toplic. Pojasnila daje uprava.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 5. oktobra, katoličani: Placid in tov.

Jutri: Nedelja, 6. oktobra, katoličani: Roženven, nedelja. Brunoslav.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Otrok karnevala, (dopolnilo: Divje koze in kozorogi)

Kino Ideal: Sorel in njegov sin.

ZKD: »Tekmeci zračnih višav« ob 14.15 v Matici

Kino Sloga: Dolarski princ, matineja ob 14.15 Havajska roža.

Prirodoslovno društvo: predavanje dr. Lavriča o transfuziji krvi ob 18 v predavalnici mineraloškega instituta univerze

Jutrišnje prireditve

Kino Matica: Otrok karnevala (dopolnilo: Divje koze in kozorogi)

Kino Ideal: Sorell in njegov sin, matineja ob 10.30. Žena brez pižame.

ZKD: »Tekmeci zračnih višav« ob 14 v Matici

Sloga: Dolarski princ, matineja ob 10.30, Havajska roža.

Zborovanje Društva posestnikov novih hiš ob 10 v dvorani OUZD.

Dravska župa skavtov letna skupščina ob 14.30 v risalnici I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici.

Koroški dan ziljska obcet ob 10.30 po ljubljanskih ulicah. Začetek na Ajdovem zrnu, sklepni del pred frančiškansko cerkvijo. Ob 15 zbijanje bariglce na Cojzovem grabnu.

Konjske dirke na Fužinah ob 14.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Iz Kamnika

— *General Krstić častni občan občine Nevlje.* — V priznanje in zahvalo za naklonjenost in velikodušno pomoč ponesrečenim in trpečim delavcem, je odbor občine Nevlje izvolil upravnika kamniške smodnišnice g. generala Vladimara Krstića za svojega častnega člana. To je ponoven dokaz, kako priljubljen je postal g. general Krstić med svojim službovanjem pri nas in kako težko ga bomo pogrešali ne samo Kamničani, temveč tudi vsa okolica.

— *»Nije Triglav bez oblaka, a ni Jugoslavije bez junaka«*, — tako pravi čika Sava, ki nastopa že nekaj dni pri nas. Dviga sodčke s pivom z isto lahkoto, kot mi vrčke, krivi železje in razbija z roko kamenje. Da ima naravnost neverjetno trdo glavo, nam je tudi dokazal, saj mu najmočnejši kamniški fantje razbijajo na glavi cele skale. Glede trdoglavosti bi mu Kamničani lahko postavili nekaj konkurentov, samo ne vemo če bi vzdržali tako krepke udarce s kladivom. Prijave za konkurenso sprejema čika Sava sam.

— *Čitalnica se drami.* — Člani Narodne Čitalnice nam bodo še ta mesec postregli z veseloigro »Rodoljub iz Amerike«. Vaje so se že pričele in dela se s polno paro tako, da bodo oni nezadovoljneži, ki godrnjajo nad mrtvilom vendar enkrat zadovoljni. Po zatrdilu merodajnih činiteljev se nam obeta letošnjo sezono zelo pester in obilen program. Bog nam bodi milostljiv, da nebi ostalo samo pri besedah.

— *Sportni klub Kamnik* odigra v nedeljo ob 15. nogometno tekmo z vojaškim SK Triglavom iz Ljubljane. Tekma bo odigrana v korist fonda Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Športna kluba Triglav in Kamnik sta stara rivala na nogometnem igrišču in vlada radi tega zelo veliko zanimanje za to tekmo. —

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

MARU SKALAN

ROMAN Sida Silanova

»In ona? Se je tudi ona poročila z vami iz ljubezni?«

»Bil sem prepričan.«

»Ste še?«

»Sem.«

»Trdno?«

»Da.«

»Še nekaj: obstoja med vama, recimo, intimnejša harmonija? Biološko ...«

»Ne razumem vas, gospod doktor.«

»Mislim — seksualno.«

Ervin je povesil glavo in se v zadregi trapljal s prsti po kolenih.

»Oprostite, dejal sem vam, da vas izpraševanje samo kot zdravnik; v interesu paciente.«

»Ne vem, kako mislite, gospod doktor. Menim, da obstoja. Sicer pa ... ti problemi so mi precej tuji. Moram vam priznati, da z ženskami nimam izkušenj.«

»Prav nobenih?«

»Nobenih ...«

»Ste torej stopili v zakon brez njih?«

»Da.«

»Koliko ste bili tedaj stari?«

»Pet in trideset let.«

»Čudno. Pet in trideset let ... Tu nekaj ne bo v redu. Mogoče je samo troje: psihična in fizična neaktivnost, ali oboje skupaj. Ste se morda vdajali kakim mladostnim zablodam?«

»Ne.«

Zdravnik je nekaj časa premišljeval, potem zmajal z glavo in naposled dejal:

»Zdi se mi, gospod Rogan, da je bolezen vaše žene vsaj v posredni, ako ne celo čisto neposredni zvezi z vajinim zakonskim življenjem. Nekje mora biti v njem neka disharmonija. Kje, to bo treba še ugotoviti. Govoriti moram o tem še z vašo ženo.«

»Z najinim zakonskim življenjem? To bi pomenilo, da je ozdravljenje ob najini zvezi nemogoče?«

»Nikakor, gospod Rogan. Moderna medicinska znanost poseže lahko tudi na ta področja. Seveda samo do neke mere, in — s popolnim soglasjem prizadetih.«

»Prestrašili ste me, gospod doktor. Odkrili ste mi nekaj, kar mi je bilo doslej čisto tuje, dasi sem z velikim zanimanjem študiral probleme psihoanalize ...«

»Izvrstno. Potem ste me gotovo razumeli?«

»Spočetka ne. Sedaj razumem ...«

Premišljujte dalje. Morda boste sami našli izvore disonanc. Oglasite se ob priliki spet.«

Ervin se je poslovil in se po opravljenih ostalih poslih pobit vrnil v Hrušnico. Pred njim so se pričeli odpirati novi, globoki prepadi. Moral je najprej v skrivnosti svojih lastnih globin in analizirati svojo lastno psihično in fizično bitnost. Psihoanaliza, ki mu je bila dotlej samo čisto teoretično in diletantsko zanimanje, je pričela dobivati konkretnejše obrise.

»Torej ni vse v meni in na meni le psihičnega izvora?« je premišljeval. »Ni samo posledica pretirane strahovalne vzgoje, ki mi je ubijala energijo in s tem aktivnost? Temelji so globlji, biološki ... Moja slabost je v fizičnem pomanjkanju moškosti. V neki živčni ali drugi podobni napaki. Da, zdaj se mi zdi čisto določno, da nisem popoln moški, kakor so drugi.

Moja sila je prešibka, da bi mogla ustvarjati biološko harmonijo zakona z žensko, ki je v polni meri aktivna. Potemtakem je moj zakon s Sido zabloda. Da, sploh nisem imel pravice navezati jo nase. Njena obolelost je nazadnje le posledica zatrtih gonov, ki ji razkrajajo živce.«

Te ugotovitve so ga globoko pretresle:

»Navsezadnje zakon torej le ni tako preprosta zadeva, kakor si jo navadno predstavljamo. So ljudje, ki ne bi smeli nikoli sklepati zakonskih zvez, ali pa le s psihično in fizično enakimi. Toda kako naj bi se to uresničilo, ko se prej ne poznamo, ko še o sebi ne vemo, kam spadamo? In naposled — ljubezen! Ta je slepa za vse te tako globoke probleme in ne sprašuje po njih. Zaljubiš se in spraviš v pogubo sebe in še drugega!«

In iz teh ugotovitev je vstal črn obup:

»Potem je vse izgubljeno in nima moje življenje nobenega pomena. Zdravnikova tolažba je prazna. Vsa, tudi najmodernejša medicina še nima sredstev, ki bi me mogla do temeljev spremeniti. Ako so povodi in vzroki v tem, je moj zakon s Sido dokončno ubit. Čemu se rode taki ljudje? A kaj naj storim? Ločiti se? Ne, to ni mogoče; brez nje ne morem živeti. Pustiti jo, da ... Še manj. Tu se človek ne more dvigniti nad svojo nagonsko sebičnost; ubilo bi ga poteptano samoljubje ... Umekniti se, končati ...«

Časom obupa so pa sledili tudi časi dvigov do novih upanj in ver:

»Saj je morda vse to le prečrno. Lahko je samo domišljija. Moralo bi se šele ugotoviti. Ne, ne, tako strašno ni. Govoril bom z njo ...«

Odpeljal se je čez nekaj dni zopet v Maribor z najtrdnejšim sklepom, da se pogovori s Sido o najintimnejših zadevah njunega zakonskega življenja. Ko je stopal k njej, je bil trdno prepričan, da ga bo sprejela razburljivo, kakor zadnjič, in je bil zato ves presenečen, ko mu je smeje še podala roko, da jo je poljubil.

(Se bo nadaljevalo.)

Klavirski koncert Ivana Noča

Ljubljana, 5. oktobra.

Klavirski virtuoz Ivan Noč, že od leta 1924 dunajski koncertni publiki in poznejše tam v drugih glavnih centrih za našo mejo zlasti pa doma znani in izredno čislani umetnik je bil sprva učenec Brezovška, nato se je na Dunaju izpopolnjeval pri znamenitem pianistu Kesisogluu, največ pa se ima zahvaliti za svoje široko znanje lastni neumorni pridnosti in nepopustljivi energiji. V srečnem položaju, da se mu ni treba pehati in boriti za vsakdanji košček kruha, se lahko popolnoma posveča svojemu ljubljenemu sportu in še bolj ljubljenemu klavirju. Svoj umetniški repertoar ne sestavlja morebiti iz kakšnih historičnih, stilnih nesodobnih ali sodobnih vidikov; glavna stvar mu je tehtna, močna muzika in pri njenem izbiranju ga vodi izščšeni

okus, velika tehnična spretnost pa mu odpira vrata k dosezanju vse ogromne klavirske literature.

V zadnjem času je mnogo igral s priznanim in terpretom Chopina in nam iz svojih nedavnih dveh nastopov dragim R. Koczalskim, zato ni čudno, ako je levji del programa zavzemal Chopin.

Svoj večer je g. Noč otvoril z lastno klavirsko prireditvijo Bachove Fuge za orgle. Zato je delo ustavilo pri zelo mnogobrojnem poslušalstvu nekam medel vtis. Še danes pa se spominjam zelo močnega vtisa tudi Bach - Nočeve prireditve orgelskega koncerta v a-molu iz leta 1928. Globje je umetnik posegel z Beethovnovo As - dur sonato, op. 110., tej je pa sledila serija Chopinovih del in sicer Valček v as - duru, v eni sami široki, izklesani in pogumni potezi 12 preludijev ter dve etudi. Naj že podaja umetnik Chipina tako ali tako, o njegovem načinu interpretacije so pač mnenja tako različna kakor pri nobenem drugem klavirskem komponistu — Noč ga je igral s pošteno individualnostjo, z iskrenostjo in toplo poetično povdarjajoč notranje muzikalno jedro. Za Chopinom seveda Liszt z neznatnostjo svoje glasbene globine pada, toda briljantnost njegove zunanje ornamentalne tehnike ni vsakemu dostopna in zato je Nočev pogum, s katerim je naskočil Lisztovo slikarsko skladbo »Vodomet« in Polonezo v e - duru, še bolj pa tehnično odlično in lahkotno obvladanje obe hdel prineslo izvajalcu navdušen val ploskanja in cvetja. Kaj pa da je moral umetnik k sklepu dodati še več Chopinovih skladb. Sebična in dostikrat neusmiljeno trmasta publika ne uvideva, da je pretirano dodajanje ob koncu že itak do skrajnosti napornega programa za umetnika mnogokrat velika muka. No, ona hoče svoje, ker ji je ob koncu koncev čestokrat le do tega, kdo bo prej odnehal, ti ali mi? Umetnik pa bi tej publiki bil dosti bolj hvaležen, ako bi o pravem času skrbela za to, da bi napolnila dvorano.

—č.

Počastitev spomina kralja mučenika

Ljubljana, 5. oktobra

Program javne komemoracije o priliki prve obletnice tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja dne 9. oktobra na Kongresnem trgu v Ljubljani:

Pričetek kamemoracije ob 17.15 naznanijo topovski streli na Gradu. Neposredno za temi streli sledita petminutni molk in petminutna ustavitev vsega prometa na ljubljanskih ulicah. Konec teh pet minut naznanijo zopet streli na Gradu. Žalni obredi katoliške duhovščine pri katafalku na Kongresnem trgu. Žalni govor predsednika odbora g. dr. Ravniharja Vladimirja. Žalni govor zastopnika akademikov g. Verbiča Dušana. Žalostinke. Pojo pevci Hubadove župe. Pevske zveze in Akademskega zbora. Častni streli vojaštva. Vojaška godba. Topovski streli na Gradu javijo zaključek komemoraacije in pričetek petminutnega zvonenja vseh zvonov ljubljanskih cerkva.

Pri komemoraciji sodelujejo predstavniki vseh oblasti, zastopniki vseh organizacij, šolska mladina pod vodstvom učnega osobja, vsa društva in organizacije. Razporedna licu mesta se bo izvršil po točno določenem načrtu s strani rediteljev, katerim naj se občinstvo pokorava.

Organizacije, ki so prijavile 3 članske deputacije, dobe od odbora posebne legitimacije, ki bodo opravičevale te deputacije za pristop na rezervirana mesta pri katafalku. Te legitimacije naj dvignejo organizacije, ki so se prijavile, v pisarni odbora Šelenburgova ul. 3-I (Narodna Odbrana) do srede 9. 10. ob 12. uri

Vse deputacije in organizacije morajo biti na mestu najpozneje do 17. ure.

Zaradi velikega števila oficijelnih deputacij in šolske mladine bo zgornji del Kongresnega trga do višine Vegove ulice rezerviran, občinstvo naj se torej postavi na spodnjem delu Kongresnega trga. Ker bodo montirani zvočni ojačevalci, se bo potek komemoracije povsod dobro slišal.

Odbor prosi javnost, da se odzove pozivu g. predsednika mestne občine in razobesi na svojih hišah ta dan žalne zastave. Člani društev, ki nosijo značke, naj imajo ta dan svoje značke ovite v črno.

Komemoracija bo trajala največ 30 minut in se bo vršila ob vsakem vremenu.

Odbor.

LES, STEKLO, KOVINE

čisti izvrstno VIM

Živilski trg

Ljubljana, 5. oktobra.

Živilski trg je bil danes navzlic slabemu vremenu, — deževalo in sicer zdatno je vse dopoldne, — prav dobro založen z blagom. Na trgu je vladala gneča, tako v pogledu ljudi, kakor tudi košar, v katerih se je kupičilo blago. Naše mesto je je uradniško, kar se po znižanju prejemkov najbolj pozna na trgu. Gospodinje, uradniške žene, skušajo, kar tu uravnovesiti proračun, kar pa v celoti ni mogoče, ker je za dolge mesece postavljen na glavo.

Precej debate je bilo danes pri mesarskih stojnicah, kjer je goveje meso še vedno po 10 Din kg, slabše pa po 8 do 7 Din. Teletina stane 12 do 8 Din, svinjina pa 14 do 10 Din kg. Močno je v Ljubljani poskočil konzum konjskega mesa. Svoj čas so v Ljubljani trije konjski mesarji zaklali tedensko komaj po eno živinče, dočim koljejo zdaj po dva do tri konje dnevno.

Na trgu je bilo danes mnogo piščancev, ki so šli slabo v denar, ker so jim prodajalke držale previsoko ceno 12 do 20 Din komad. Na trgu je bilo tudi že nekaj divjačine, posebno zajcev, komad po 20 do 25 Din, poljske jerebice so po 10 do 12 Din, prepelice pa po 8 do 10 Din.

Mnogo je bilo danes zopet sadja, največ seveda jabolk. Teh pa vseh vrst najfinejših in slabših. Prvovrstna so prodajali po 4 Din slabša pa tudi po 1 Din kg. Precej drage so letos hruške, ki so letos obrodile dokaj slabo po 8 Din kg, slabše pa po 2 Din. Češplje so po 4 Din, breskve domače po 4 do 6, nozemske pa celo po 20 Din.

Obilo je na trgu tudi salate in druge zelenjave. Ajserica stane 4, endivija pa 6 Din kg. Zelje v glavicah je po 1 Din, zelje pa po 4 Din kg, ravno tako ohrovt. Gob je naenkrat na trgu spet precej, posebno jurčkov. Prodajajo jih po 12 Din kg, lisičke pa so veliko cenejše in jih ponujajo po 3 do 4 Din kg. Ženske prinašajo na trg zadnje dni tudi veliko kostanja, ki so ga danes prodajale po 2 Din liter.

Dete karnevala

Ljubljana, 5. oktobra.

Po dolgem presledku bomo zopet enkrat videli v filmu velikega ruskega umetnika Ivana Možuhina, znanega iz nepozabnega filma »Carski sel«. To pot je nosilec glavne vloge v razkošnem filmu »Dete karnevala«.

Karneval v Nizzi. Henri Stroganov, bogat tujec, je v društvu prijateljev zašel v vrtinec karnevalskih zabav in svečanosti. Istočasno policijski komisar zaslišuje mlado, bedno ženo z detetom v naročju. Njen mož, Pierre Vernet je pobegnil, potem ko je poneverjeni denar izgubil na roleti v Monte Carlu. Ženo in dete je prepustil usodi. Irena, ki ni vedela za poneverbo svojega moža, se vrača domov, skozi ulice polne svetlobe, cvetja in smeha. V torbici ni imela toliko, da bi svojemu detetu kupila mleka in zato je sklenila, da pojde z njim vred v smrt. Že je odprla petelina na plinu, ko jo je otrokov smeh odvrnil od strašnega dejanja. Zato je položila svoje dete na prag razkošne Henrijeve vile.

Pozno ponoči se je Henri vrnil v družbi veselih prijateljev in na svoje največje presenečenje je našelpred vrati nebogljenčka. Kraj njega je ležalo pismo. Sklenil je, da dete obdrži za svoje, naslednje jutro je pa po listih iskal guvernanto za otroka. Med drugimi se je javila tudi Irena. Stroganov jo je sprejel, ne da bi vedel, da je otrokova mati, a med njima se je razvila iskrena ljubezen

Irenin mož je odšel v Brazilijo, kjer se je zgubila vsaka sled za njim. Irena in Henri se hočeta poročiti, a na dan pred poroko pride Pierre in zahteva ženo in otroka. Po težki duševni borbi se Irena odreče Henrija in odide z možem in detetom. Zavest dolžnosti je zmagala nad ljubavjo. Premijera je danes v Elitnem kino Matica.

Kot dodatni film predvaja Matica »Divje koze in kozorogi«, originalne posnetke iz življenja te redke alpske živali, ki že izumira. Film sta 14 dni snemala dva Ufina operaterja v revirju barona Borna pri sv. Ani. Filmanje je bilo zelo naporno, vendar je film prvovrsten. Našo javnost bo gotovo zanimal, saj je posnet v naših krajih.

Kaj vse kradejo

Škofja Loka, 3. oktobra

Posestnica Stanonik Marija iz Vincarjev je svoje sadje letos povečini že spravila in ga lepo zložila po policah v kašči. Tatovi so pa vlomili v kaščo in se dobro založili z jabolki, saj so jih odnesli okrog 50 kg. Orožniki so prijeli nekega fantalina, ki je bil na sumu, pa se je izkazalo, da ni pravi, vsaj pri tej tatvini ne, pa čeprav je imel pri sebi sadje, tudi ukradeno, a od drugod. Baje si ga je prisvojil v Poljanski dolini, pri enem tamošnjih posestnikov, ki tudi pogreša precej jabolk. Tatvino jabolk je opazila tudi Ana Homanova; tatovi so ji odnesli 17 kg jabolk.

Frdina Ivan s Starega dvora je pustil oni večer pred svojo hišo poln škaf perila. Ni pač mislil na tatove, ki pa so priliko izkoristili in mu škaf s perilom odnesli. Seveda je bil lastnik nemalo presenečen, ko je vpazil, da je izginilo perilo s škafom vred. Toda škaf so našli blizu hiše, a perila ni bilo. Zmanjkalo je več rjuh, brisač, otroških obleke, ženske in moške srajce, plenice, kombineže, jopiči in slična roba, v skupni vrednosti nad Din 500.—. Orožniki so tatico izsledili v Pirničah pri Medvodah. Mimogrede so pa še tamkaj odkrili, da ima tatica na vesti tuj voziček, ki ji je bil seve tako zaplenjen. Tatice same še nimajo, ker je pobegnila, toda dolgo se ne bo skrivala.

V pojasnilo

Ljubljana, 5. oktobra.

Društvo železniških vpokojencev naznanja, da bo predsednik združenih društev Subotice, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane g. Kiš na občnem zboru razložil, kdo je priboril železniškim vdovam premog po režijskih cenah in podal poročilo o celotnem društvenem delovanju.

K vsemu temu poročamo, da je o tej priboriti železn. vdovam vrnjenega premoga po režijskih cenah, kakor o vseh ostalih vprašanjih, ki se tičejo koristi železniških upokojencev in upokojenk, miloščinarjev in rentnikov poročalo in z dokazi podprla izvoljena deputacija že po prihodu iz Beograda in sicer na velikem shodu železniških upokojencev in upokojenk, miloščinarjev in rentnikov dne 19. julija t. l. pri »Levu« na Gosposvetski cesti, o čemur je poročalo tuk. časopisje.

Zato niso izven gori navedenega društva stoječi železniški upokojenci in upokojenke, miloščinarji in rentniki, ki jih je bilo nabito polno ob tozadevnem poročanju s strani imenovane deputacije na našem shodu, ki se je vršil dne 19. julija t. l. pri »Levu« na Gosposvetski cesti, prav nič radovedni, na kako drugo tozadevno obrazložitev in poročanje od strani napovedanega predsednika g. Kiša.

Zasluge na ugodni rešitvi tega za železničarske vdove in sirote tako perečega vprašanja, pa prepušča izvoljena deputacija g. prometnemu ministru, ki je pokazal napram tej deputaciji za to vprašanje popolno razumevanje in je tudi to zadevo v korist prizadetim železniškim vdovam in sirotam odobril. Za deputacijo: Grilj Viktor, strojevodja v pokoju.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor — Telef. 27-30

Premiera veseloigre po gledališkem komadu »Sveži veter iz Kanade«

DOLARSKI PRINC

Dorit Kreysler, Harald Paulsen

Kot dopolnilo: 1.) Najnovejši Fox zvočni tednik, 2.) Priprave za sportno olimpijado v Berlinu.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri

Matineja: Danes in jutri Abrahamova opereta

Cena 4.50 Din

SOKOL

Žalna svečanost na Taboru

V spomin na prvo obletnico tragične smrti nepozabnega kralja mučenika, priredi Sokolska župa Ljubljana, v sredo 9. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru žalno spominsko svečanost s sledečim sporedom: 1. Žalne fanfare, godba Sokola I., 2. Naš mrtvi kraj, uvodna beseda podstaroste Saveza SKJ br. E. Gangla, 3. Slava Tebi kralju mučeniče, sokolski pevski zbor, 4. G. Strniša, Naš kralj je umrl, recitacija br. V. Markič, 5. Žalna koračnica, igra godba Sokola I., 6. Na Oplencu, dramska scena, dramski odsek Sokola Vič, 7. Jugoslovenski zavet, sokol. pevski zbor, 8. Kokalj - Željeznova, Viteškemu kralju, recitacija s. Dana Klavorova, 9. Kralj - Sokol, govor župnega prosvetarja br. J. Poharca, 10. Državna himna, godba Sokola I.

Uprava Sokolske župe Ljubljana bratsko vabi k žalni svečanosti vse sokolsko članstvo in ostalo javnost. Člani in članice ter oba naraščaja se udeležijo svečanosti v *slavnostnih krojih* s črnim florom na levem rokavu suknje, ostalo članstvo, ki nima kroja po možnosti v temnih oblekah s črnimi ovratnicami in s sokolskim znakom, ovitim v črn flor. Vsi društveni in naraščajski prapori naj bodo oviti v črn flor.

Uprava Sokolske župe Ljubljana nadalje obvešča, da se bo udeležila žalne svečanosti na Kongresnem trgu župna delegacija v kroju s prapori, ki bo v sredo ob 17.

Uprava Sokolske župe Ljubljana.

Iz Škofje Loke

—Dva ugledna Škofjeločana na zadnji poti. Prejšnji teden smo pokopali knjigovodjo industrijske tvrdke Heinrihar g. Josipa Kalana ob izredno veliki udeležbi prebivalstva iz mesta, pa tudi iz okoliških vasi, zlasti Reteč. V nedeljo popoldne pa smo spremili na večno počivališče posestnika Pavla Štrausa. Blaga pokojnika bomo ohranili v najlepšem spominu.

—Pes, vrlje pasme, se je zatekel k posestniku Jožetu Dolencu iz Zakobiljeka v Poljanski dolini, št. 8. Žival ima okrog vratu jermen z gumbi in ključo. Doma je menda iz Škofje Loke, pa se lastnik vabi, naj pride ponj.

— Tujski promet v številkah. Skupno je posetilo Škofjo Loko 119 ljudi z 2139 nočninami, tedaj 1060, nočnin manj nego lani. Od gostov je bilo inozemcev 14.

— Vodovodne cevi je kradel. Nedaleč od Soteske je bilo oni dan ukradenih za dobrih 5 m vodovodnih cevi. Tatvino je opazil nadzornik vodovoda Sink Jožef, in so storilcu že na sledi. Škodo trpi starološko vodovodno društvo.

— Dvoje pomembnih izdanj iz škofjeloškega sveta se nam obeta. Starološki katehet in umetnostni zgodovinar g. Ivan Veider pripravlja delo, ki bodo v njem podrobno opisani vsi umetnostni zakladi Škofjeloškega območja. Izdaja se je zakasnila baš zaradi tega, ker bo priključen novemu izdanju, ki bo za naše ljudi gotovo omembe vreden dogodek, tudi popis najnovejših odkritij v Crngrobu. Drugo, važno izdanje pripravlja g. Rudolf Bajdura

LES, STEKLO, KOVINE VIM čisti izvrstno

referent za turistiko pri banski upravi. Izšla bo knjižica, ki nam bo takorekoč na dlani prinesla vse zanimivosti, posebnosti, turistične in sportne ugodnosti škofjeloškega okraja. Vodič, ki bo po njem nedvomno rada posegla vsa naša javnost, izide, čim bodo dani pogoji za tisk.

— Jesensko sajenje smrekovih sadik. Dečji dan za pogozdovanje je naši javnosti znan. Ima vsakokrat namen vzbuditi med mladino za pogozditev sečin, za gozdno kulturo in zmisel za pametno gospodarstvo sploh. Smrečice — sadike — pa so se posajale doslej vsa leta na pomlad, letos pa se hoče poskusiti z jesenskim sajenjem. Mladina loške šole — v loškem okraju bo pet takih šol — bo šla na delo v ponedeljek na parcelo g. Groharja iz Vincarjev. Sadilo se bo pod vodstvom okrajnega gozdarja g. Dušana Kafola.

Trije manjši požari

Ljubljana, 5. oktobra

Včeraj in danes so bili poklicni gasilci kar trikrat telefonično klicani na pomoč. Včeraj okrog 14. je začelo goreti v nekem skladišču na Balkanu, vendar so domači pogasili ogenj sami, da gasilcem ni bilo treba intervenirati.

Snoči ob 21.30 je pa javil nočni čuvaj Strojnih tovarn in livarn na Tyrševi cesti 35 (bivše Tönniesovo podjetje), da je začelo goreti v mizarski delavnici 1. Ogenj je že zajel strop in je bila velika nevarnost, da uniči več tisoč lesenih, tam nakopičenih modelov. Poklicni gasilski pod vodstvom načelnika g. Ogrina so pohiteli z motorno brizgalno na Tyrševo cesto, odprli hidrant, napeljali cevi in naglo pogasili ogenj ter tako preprečili hujšo nesrečo. Škoda znaša več tisoč Din. Ogenj je najbrž nastal zaradi kratkega stika, mogoče je pa tudi, da so se vneli odpadki žaganja, ki so prepojeni z oljem.

Ob 3.55 je znova zapel zvonec na reševalni postaji. Teleoniral je zdravnik dr. Stacul, da se iz sosedne sobe močno kadi in da najbrž gori. Osem gasilcev je pohitelo z orodnim avtomobilom na Tyrševo cesto. Gorelo je v kuhinji stanovanja kavarnarja Tonejca. Služkinja je bila pustila snoči likalnik vključen na mizi. Likalnik se je močno ogrel in vžgala se je miza, goreti so pa začeli tudi nekateri drugi predmeti. Še pred no so prišli gasilci, je službujoči stražnik ogenj pogasil, gasilci so pa potem v kuhinji še tleče predmete razbrskali, da ni bilo več nevarnosti požara. Škoda znaša več sto dinarjev.

Iz Poljčan

Požar. Ko so bili Colaričevi otroci pri Sv. Ani nad Makolami sami doma, je pri njih nenadoma izbruhnil okrog 11 dopoldne ogenj, ki je uničil vso domačijo. Brž čas je iskra iz primitivnega dimnika vžgala slamnato streho in lesena hiša je bila naenkrat v plamenih. Dve starejši deklici sta planili ven, pri tem pa sta v paničnem strahu popolnoma pozabili na 4 mesečnega bratca v zibelki. Nevarnost je k sreči opazil tudi sosed, ki je v zadnjem trenutku rešil otročička iz plamenov in objema smrti. Mati je bila ta čas pri zdravniku v Poljčanah. Niti slutila ni, kaj se dogaja doma. Lahko si mislimo s kakšnim občutkom je sprejela strašno novico že med potjo. Edina tolažba v nesreči ji je bila rešeno dete, za katerega je bila seveda najbolj v skrbeh. Colaričeva je bila zavarovana za hišo le za 6000 Din.

— Iz občinske seje. Na občinski seji, ki se je vršila v nedeljo se je govorilo o soupravljanju naše občine Okrajne hranilnice v Sl. Bistrici ter dalje o pristopu h katastrski upravi Sl. Konjice, če bi se ta potrovno ustanovila, kar bi bilo po mnenju nekaterih odbornikov v dobrobit vseh v poštev prihajajočih občin. Oba predloga se pročita do prihodnje seje. — Soglasno je bil sprejet za novega mesoglednika Jerzečič Franc iz Sp. Poljčan. Domovinstvo se prizna Rojsu Francu, Grilu Antonu, Brglezu Francu, Pepelnaku in Zorinu Ivanu; dovoljenih je bilo nekaj manjših podpor. Iztirjajo naj se zneski, ki jih dolgujejo nekateri posestniki za čiščenje vejevja. — Občino je pregledoval te dni višji banovinski inšpektor g. Gorkič Franc ter našel na vseh področjih, vsi v najlepšem redu.

Z Jesenic

— Sokolsko društvo Jesenice, priredi v nedeljo 6. t. m. ob 20. v Sokolskem domu telovadno akademijo, na kateri nastopi društveni salonski orkester. Nastopijo člani, članice, moški in ženski naraščaj ter ženska deca z raznimi skupinskimi in ritmičnimi prostimi vajami v šestoricah, devetkah in šestnajstorici, poleg tega pa nastopijo člani na drogu in igrali bodo vaje od nižjega, srednjega, višjega oddelka in za mednarodne telovadne tekme in s tem pokazali dolgo pot od začetnika do vrhunskega telovadca. Pred, med in po akademiji igra orkester.

— Šport. V nedeljo, 6. t. m. ob 15.30 se bo vršila na igrišču »Bratstva« nogometna tekma za fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja med enajstoricama »Gorenjca« in »Bratstva«. Za to tekmo vlada med sportnim krogi veliko zanimanje.

— Slučice s ceste. Z nastopom jeseni, so naše ceste zopet močneje oživele. Od vseh vetrov so namreč zopet prišli prosjaki, v največjem številu, pa iz savske in primorske banovine. Počastili so nas v velikem številu tudi vojvodinski cigani, ki pa so jih orožniki kmalu pognali preko občinskih mej. Poleg izgaranih in pohabljenih starčkov vidiš večinoma mlade fante, ki pravijo, da so prišli iz Senja ali Sušaka. Že delo ne prosi nihče od njih vsak hoče le denar in če ga ne dobi potem preklinjaje zapirajo hišna vrata. Po dnevi najraje posedajo po klopeh ob Prešernovi cesti in nadlegujejo ljudi, ki hodijo tam mimo. Oni dan, je neki prijetni gospod zelo težko nesel dva velika kov. čega na postajo, toda nihče izmed njih se mu ni ponudil, da bi mu pomagal. Ko pa se je praznih rok vračal s postaje, so ga pa nadlegovali za denar. V torek je bila vsa skupina ciganov, ki stalno bivajo na Jesenicah in v okolici, tako pijana, da se je le s težavo vlekla naprej. Poglavar te skupine, je bahavo kazal celo pest kovancev po 50.— Din in pozval vso družbo, da je z njim šla še v gostilno. Pa s tem ni rečeno da vsi brezdomci tako žive, mnogo jih je, ki imajo najbolj bedno življenje, a ga prenašajo tiho, ne nadlegujejo nikogar in sami, nosijo svoje gorje. Drugi manj potrebni pa iz navade beračijo in vse takoj lahkomiselno zapravijo, kar od siromašnih časov dobe.

Iz Ptuja

— *Vlom.* V četrtek ponoči so neznani vlomilci vlomili v mestno hišo na Pristanu ter odnesli iz pralnice stranki Antoniji Gombač vse namočeno perilo s škafi vred. Vlomilci so namazali šipe na oknu s smolo, da bi s tem preprečili ropot. Gospa Gombač ima okoli Din 1000.— škode. Policija je vlomilcem že na sledu.

— *Rajbojništvo.* Ko se je te dni prepeljal z brodom na Dravi v Zabovcih krošnjar Mijo Pušič iz Ptuja, ga je na bregu ustavil najemnik Z. . iz Zabovc ter mu z velikogorjačo zagrozil »odkrij krošnjo, sicer te na mestu ubijem«. Pušič se je te grožnje tako prestrašil, da je res odkril krošnjo, iz katere mu je nasilnež izmaknil več predmetov ter izginil. Napad je Pušič prijavil orožnikom, ki so Z. izsledili in je dejanje tudi priznal. Ovaden je sodišču.

— *Davčni zavezanci* se opozarjajo, da je razgrnjen seznam o davčnih osnovah zavezancev, katerih predmeti se bodo obravnavali pred davčnim odborom od 17. do vštetega 25. t. m. Seznam je na vpogled pri mestnem poglavarstvu med uradnimi urami do 10. t. m.

— *Na zadnji živinski sejem* je bilo prignanih 114 volov, 241 krav, 16 bikov, 38 juncev, 59 telet, 139 konjev in 11 žrebet. Prignanih je bilo vsega skupaj 618 glav, prodanih pa 209. Cena volom je bila 2.50 do 3.50, krave 1.50 do 2.25, biki 2.50 do 3.25, junci 2.— do 2.25, teleta 2.90 do 3.50 za kg žive teže. Konji so se prodajali po 300.— do 4.000 din za komad, žrebeta pa po 250.— do 1.500 Din. Svinj je bilo pripeljanih 149, prascev pa 59. Prodanih je bilo vsega 49 rilcev. Prasci, stari od 6 do 12 tednov so se prodajali po 50.— do 100 din za komad, pršutarji po 4.25 do 4.50, debele svinje po 4.50 do 5.—, plemene svinje pa po 4.— do 4.25 za kg žive teže.

— *Nova čebelarska podružnica* se snuje v Jurovcih za sosednji vasi Tržec in Lancova vas. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo 6. t. m. ob 14. uri v gostilni Šmigoc v Jurovcih. Po občnem zboru bo poučno predavanje delegata iz Ljubljane.

Radioprogram

NEDDELJA, 6. oktobra

7.30: Kmetijska posvetovalnica (Ing Sadar Vinko). — 8.00: Čas in poročila. — 8.15: Koncert godbe na pihala »Sora«. — 9.00: Versko predavanje (dr. Roman Tominec) — 19.15: Prenos iz franč. cerkve. — 10.00: Ura operne glasbe: Vokalni koncert ge. Stagljer—Kogejeve s spremljevanjem radijskega orkestra). — 11.40: Otroška ura: Pravljice iz stare Indije (g. Danilo) — 12.00: Čas, vreme, poročila, obvestila. — 12.15: Plošče po željah. — 15.00: Koncert kvarteta na pihala, vmes plošče. — 16.00: Gospodinjski nasveti (Anica Lazarjeva) — 16.20: Operetni napevi. Poje gdč. Jelka Igličeva s spremljevanjem radijskega orkestra. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Čas, poročila, program, vreme. — 20.15: »Spet trte so rodile . . « Pester večer. Sodelujejo: Radijski orkester, Beligrajsko pevsko društvo, plošče, razni prizori in recitacije. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Sedaj pa po domače (kvartet (»Himtadra«).

PONEDELJEK 7. oktobra

12.00: Reproduc. vokalni koncert Feodora Saljapina. — 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Patetična simfonija na ploščah št. 6. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Zdravniška ura: O krčih žilah in njihovem modernem zdravljenju (dr. Ferenčak). — 18.20: Wagner: Siegfriedova idila (na ploščah). — 18.40: Kulturna kronika: Beseda o ljudskih odrih (Jože Vombergar). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nac. ura. — 20.00: Prenos opere iz Beograda, v odmoru: Čas, poročila, spored, vreme.

Škotska

Brzovlak se ustavi na postaji. V vagon pride revizor in ugotovi, da Škot nima niti voznega, listka niti denarja. Mirno vzame njegov kovčeg in ga vrže skozi okno. Škot mu pa pravi očitajoče:

Morilec! V kovčegu je bil moj edini stroček.

SKRB

— Toliko skrbi imam, da po cele noči ne morem spati.

— Kako pa moreš vzdržati?

Spim podnevi.

Spoštovanje mrtvih

Angleški igralec Passmore je bil zelo debel. Ko je nekoč nastopil v tragediji, kjer ga na koncu umore, bi ga bili morali odnesti z odra, pa ga niso mogli dvigniti. Občinstvo se je začelo smejati in nekdo je zaklical: — Poglejte no to klado!

V naslednjem hipu se je pa igralec dvignil in zaklical: «Spoštujte mrtve!» Potem je zopet legel na tla in med splošnim krohotom občinstva so ga odnesli z odra.

Dancing-Nebotičnik

Samo še par dni nastopajo:

Japonski duo: **ŠIMONOTO kateri s svoji nastopi vzbuja splošno pozornost**

in Kubanka „Poplavska“ s svojim kubanskim plesom.

v nedeljo popoldanska predstava „JAPONCA ŠIMONOTO“

UPRAVA

DNEVNE VESTI

— *Prva obletnica smrti našega kralja mučenika* bo vzbudila v nas v vsej globini ona čutstva, ki so pretresala našo dušo, ko je prispela vest o grozem zločinu v Marseju. Da je takrat vstal med nami kdo in začel pobirati za spomenik našemu velikemu kralju, bi bil nabral v par dneh vsoto, ki bi zadostovala za dostojen spomenik njemu, ki je dal svoje življenje za našo svobodo. Zato se nadeja odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, da se ob prvi obletnici smrti stražarja naših mej vsakdo odzove svoji narodni in državljanski dolžnosti ter pošlje omenjenemu odboru po svojih gmotnih močeh odmerjeni prispevek za postavitev velike žrtve vrednega spomenika njemu, ki nas je raztrojene ujedinil in je prvi popeljal belega orla v večni sneg našega Triglava. Tudi oni, ki so doslej darovali svojemu premoženju neprimerne zneske, naj ta dan uravnajo svoj končni prispevek ob misli, da postavljamo spomenik njemu, ki je s svojo krvjo izpričal, da Jugoslavija ni in ne bo prazna beseda. Še nekaj dni in menilo bo leto, odkar ne vodi več on s svojo sigurno roko broda naše Jugoslavije, in to let nam je prišlo do zavesti, kar smo ob smrti svojega kralja Zedinitelja le slutili: Njegovi morilci so dobro vedeli, da je bil o nnaš vodnik k solnncu edinstva in miru. Zato nam veleva naša domovinska požrtvovalnost, da pokažemo svojo ljubezen in hvaležnost do njega tudi na zunaj s tem, da mu postavimo čim lepši spomenik, da bo vsakdo vedel, da vodi nas vse njegova zamisel velike in močne Jugoslavije.

UPORABLJAJTE
VINJOL KREME

— **9. oktobra pouka prost dan.** Kraljevska banska uprava dravske banovine obvešča dodatno k okrožnici IV. No. 15786/I z dne 4. t. m. vsa šolska vodstva, da je po ministrskem odloku P. br. 39482 z dne 2. oktobra 1935 po izvršeni komemoraciji po blagopokojnem Viteškem kralju dne 9. oktobra pouka prost dan, ter da veljajo za ta dan po odredbi ministrstva za notranje posle glede nošnje znakov žalovanja (kravat in florov) lansko leto izdane odredbe.

— *Počastitev spomina kralja Aleksandra I. v Pragi.* Tudi Praga se pripravlja na počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. ob obletnici njegove tragične smrti. V sredo 9. t. m. bo spominska svečanost v veliki sejni dvorani starega magistrata. Spominske besede bo govoril minister dr. Krofta. Pri tej priliki bo svečano dvignjena žara s češkoslovaško prstjo iz Tabora, Velehrada in Bradla ter izročena vodji odposlanstva Češkoslovaško-jugoslovenske lige, češkoslovaških mest in korporacij vsenarodnega pomena dr. Petru Zenklu.

— *Princesa Tatjana v Zagrebu.* Hči velikega kneza Konstantina in sestre našega blagopokojnega kralja princese Jelene,, ki so ji boljševiki ubili moža, princesa Tatjana se je ustavila na potovanju iz Ženeve v Beograd v Zagrebu, kjer je ostala dva dni v palači pravoslavnega metropolita Dositeja. V sredo popoldne je priredila soproga komandanta 4. armijske oblasti ga. Jurešič princesi Tatjani na **čast čajanko.** V četrtek se je princesa Tatjana odpeljala v Beograd.

— **Cerkvene takse.** Župnim uradom v Ljubljani in zunaj nje predpisane veljavne cerkvene takse so splošno malo znane. Redki so, ki bi čisto točno vedeli, da znaša n. pr. cerkvena taksa za 3 oklice in (navadno) poroko 42 Din; za preprost pogreb v Ljubljani 70 Din, izven Ljubljane (natanko) 38.85 Din; za navadno mašo 15 Din, za peto mašo zadušnico z libero v Ljubljani 140 Din, zunaj Ljubljane 117.85. Ali n. pr., kdo natančno pozna pogoje, pod katerimi je popolni ali delni pregled cerkvenih taks za župne urade obvezen? Dalje n. pr. ve malokateri občinski predsednik za cerkveno določbo, po kateri za cerkveni pogreb občinskih in drugih siromakov ni nihče dolžan, niti občina niti sorodniki rajnega, plačati nobene cerkvene takse. Itd. — Seznam veljavnih cerkvenih taks (župnouradnih, poročnih, mašnih, pogrebnih itd.) lahko dobite brezplačno, če se takoj z dopisnico obrnete do Blaža Kovača v Ljubljani, založba »Indeks«.

EMONA

kavarna in restavracija

otvarja z današnjim dnem redno koncertno in plesno sezono. — V kavarni dnevno popoldne in zvečer koncert prvovrstnega salonskega orkestra. V restavraciji vsak četrtek, soboto in nedeljo ples. Igra priljubljeni Sonny-boy jazz.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 80 z dne 5. t. m. objavlja uredbo o izpremembi imena občine Rateče, pravila o vršenju verskih dolžnosti učencev narodnih šol, pravilnik o uporabljanju in upravljanju osrednjega lovskega sklada, pojasnila o vštetju prakse diplomiranim farmacevtom za opravljanje državnega strokovnega izpita, dopolnitev pravilnika o bolniških pristojbinah, odločbo o sejmskih in tržnih pravicah v srezu kočevskem, razglas o plemenskih sejmih rodovniške govedi v letu 1936, razglas glede poslovanja bivše občine Celje-okolica in razširjenje mestne občine celjske razne objave iz »Službenih Novin« in popravek v pravilniku k določbam o neposrednih davkih v zak. o prorač. dvanajstinah itd.

— **Živalske kužne bolezni v dravski banovini.** Po stanju z dne 25. septembra je bila v dravski banovini svinjska kuga na 96 dvorcih, svinjska rdečica na 43, perutninska kolera na 4, kuga čebelne zalege na 3, in mehurčasti izpuščaj na 4.

— *Izlet zagrebških planincev na Kum.* Hrvatsko planinsko društvo Sljeme je povabilo svoje člane na skupni izlet, ki ga priredi jutri na Kum. Če pa tudi v Zagrebu tako lije kakor pri nas, si bodo najbrž zagrebški planinci premislili in ostali doma.

— *Kongres geografov.* Danes se je pričel v Splitu III. kongres geografov kraljevine Jugoslavije, ki bo trajal do torka. Iz Ljubljane se je odpeljal na kongres dr. Svetozar Ilešič.

— *Ježica.* Nacijonalna društva vabijo članstvo in občane k spominskim sveanostim za blagopokojnim kraljem in sicer k molitvam v župnih cerkvah 9. oktobra ob 8., k nato sledeči proslavi pred šolo na Ježici in istega dne ob pol 20. v Sokolski dom h komemoraciji.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo nastalo južno vreme, od časa do časa dež. Včeraj je deževalo v Ljubljani in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 30, v Sarajevu in Skoplju 29, v Splitu 23, v Zagrebu 21, v Ljubljani in Mariboru 20, v Rogaški Slatini 19. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754.7, temperatura je znašala 16.8.

Vsepovsod okoli nas se radijske postaje ojačujejo, se grade novi moderni, vsem zahtevam današnje radiofonije ustrezajoči studiji, se polagajo za radiofonijo potrebni kabli ali pa se grade za radiofonijo posebno konstruirane zračne zveze, le pri nas je še tišina. Kaj bo z našim radiem? O tem izveste mnogo zanimivih podatkov

UPORABLJAJTE
VINJOL KREME

v novi številki ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo «NAŠ VAL». Nova številka vas seznani tudi z zakonskimi predpisi, ki govore o radijskih antenah na zasebnem ter javnem imetju. Beletristični del «NAŠEGA VALA» prinaša Ribičičevo «Ulico», Kačevo satiro «Missing link», Regallyjevo reportažo «Pokrajina ,ki umira in vstaja v novo življenje», Vukov roman «Gospa Mica» in Turgenjevo dramo «Tuji kruh». Radijska, filmska in modna priloga so vedno izredno zanimive in pestro ilustrirane. Zlsati bodo vsi radijski naročniki pozdravili novo pridobitev «NAŠEGA VALA» 36 stransko prilogo s točnimi in popolnimi sporedi vseh evropskih oddajnih postaj. «NAŠ VAL» ni le najboljša je tudi najcenejša tedenska revija. Mesečna naročnina znaša komaj Din 12.— Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled eno številko. Pišite na naslov: Radijska revija «NAŠ VAL», Ljubljana.

— **Planinska slavnost v Kamniški Bistrici v nedeljo 6. t. m. odpade zaradi deževnega vremena.**

HALO! HALO!

Vsi v krčmo na Aleksandrovo cesto 5, dvorišče. Dobijo se domače krvavice, pečenice, čevapčiči, ražnjiči, pečeni prašički na ražnju ter vsa druga topla in mrzla jedila. Točijo se pristna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina. Čez ulico Din 1 ceneje.

Vljudno se priporoča
KRČMAR

»Popularen in slaven kot kino-ljubljenec« in praktičen kot »Tivar - Hubertus« so izrazi, ki se danes že uporabljajo dnevno v pregovorih. Ampak pazite na odlično kakovost in pravilnost garancijske znamke. Tivar - Hubertus - plašč za dame, gospode in otroke, edini izdelan iz patentirano impregniranega, garantirano nepremočljivega »Hubertus - sukna« (Jugoslov. patent štev. 7644/31) je le pravilen s privešenim garancijskim listkom ter se prodaja izključno samo v Tivar - Prodajalnah«. Nujno potrebno je, da si za nakup Hubertus - Plašča dobro zapomnite imenovano številko patenta. — Kakovost Tivar-Hubertus-Plašča damo mi, — Priznanje mu je pa dala široka javnost in vsak, kateri ga je že preizkusil. — Tivar obleke.

— **Posvetovalnico za pranje finih oblačil** je ustanovila tvrdka Schicht na Mestnem trgu št. 23 nasproti rotovža. V tej posvetovalnici, ki je neka vrsta posloval. nic za nego finih svilenih in volnenih etvari, dobi vsakdo potrebno navodilo, kako se z njim ravna. Ako ima katera gospodinja kakšno obleko iz svile ali volne, pa ne ve, kako bi isto oprala, jo lahko prinese v posvetovalnico, kjer jo bo pod strokovnim nadzorstvom zastonj oprala in zlikala.—

— **Samo Din 150.— stane povratna vožnja Ljubljana Trst.** Odhod iz Ljubljane vsak dan ob 5 zjutraj izpred hotela »Metropol« Informacije, Ljubljana, Pečnikar telefon 33—86.

— **Pred pokretom zobotehnikov.** Te dni je bil objavljen odlok, po katerem morajo vsi zobotehniki do konca tekočega leta položiti izpit. Po opravljenem izpitu dobe pravico otvoriti laboratorij, ne dobe pa dentistične pravice. S tem bi se močno poslabšal položaj zobotehnikov. Zobotehniki so imeli zadnje dni več konferenc, na katerih so o tem razpravljali, jutri bo pa v Beogradu konferenca zobotehnikov iz vseh krajev države, na kateri bo sprejeta primerna resolucija.

Iz Ljubljane

—lj **Josip Čad umrl.** Danes dopoldne je umrl znani posestnik in gostilničar pod Rožnikom g. Josip Čad. Ta vest bo presenetila vse, ki so krepkega, simpatičnega moža poznali, saj je bil v najlepših moških letih in komaj nekaj let je kar mu je umrl oče... Čadova gostilna je v neposredni bližini Ljubljane ena najbolj znanih, saj zahajajo tja radi mnogi Ljubljančani zlasti ob nedeljah, pa tudi ob delavnikih proti večeru, ko je tako prijetno sedeti na Čadovem vrtu, ker lahko otroci po mili volji skačejo in se igrajo na obširnem travniku. Zdaj je izgubila ta solidna gostilnˈ gospodarja, ki ga položе v ponedeljek popoldne na viškem pokopališču k večnemu počitku. Bodi ugledenemu možu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

—lj **Šentjakobski gledališki oder** otvori svojo letošnjo sezono v soboto 12. t. m. ob 20.15: z Goverkarjevo ljudsko igro s petjem »LEGIJONARJI«. Legijonarji so predigra k »Rokovnjačem«. V njih je prikazana Nandetova ljubezen do lepe Rakove hčerke Lavre, Brnjačevo izdajstvo, Nandetov pobeg in osveta, ki ga končno pripelje v vrste rokovnjačev. Pri predstavi sodeluje ves ansambel odra. V glavnih vlogah pa nastopijo dame: Ervina Wrischer—Petrovčičeva, Černičeva, Bučarjeva Subičeva, in gospodje: Hanžič, Lavrič, Karus, Magdin, Moser, Milčinski, Urbič in Vizjak. Cene so znižane od 10.— Din navzdol. Cenjeno občinstvo opozarjamo že sedaj na otvoritveno predstavo.

Damski plašči

PAULIN, Ljubljana Zvezda

najcenejši - ker najboljši. Z ovratnikom iz finega krzna Din 550.—, 650.—, 850.—, 1000.— 1200.— do 2000.—.

—lj **Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** Vse sedanje pevke in pevce, pa tudi nekdanje vabim v krog našega pevskega zbora. Z br. D. Metulom bova študirala določeni spored za proslavo društvene 30 letnice, ki pa ne bo pompoznega značaja, marveč posvečena samo umetniškim stremljenjem društva. Pevske vaje in vpisi v redno članstvo se vrše vsak ponedeljek zvečer (mešan zbor), vsako sredo (ženski zbor), vsak petek zvečer (moški zbor), vselej ob 20 uri (ob osmih). Pridite vsi in vse, ki vam je napredek Ljubljanskega Zvona pri srcu! Pa točno!

Zorko Prelovec.

u— **Tekmeci zračnih višav.** Jutri ob 11 bo predvajala ZKD velefilm, ki bo gotovo zanimal našo mladino obeh spolov. Predvajal se bo film jadralnega letalstva »Tekmeci zračnih višav«. To filmsko delo nam pokaže vse napore in veselje, s katerim se borijo naši jadralni letalci. Poleg tehnike jadranja nam film pove tudi marsikatero ljubavno in zapleteno zgodbo mladih drzkih letalcev. Vsem nudi to delo obilo zabave in mnogo smeha pa tudi sila dosti pouka. Film priporočamo vsem, ki se zanimajo za mladino in letalstvo, posebno za najmlajšo panogo zrakoplovstva, za zračno jadranje. Vstopnina 3.50, 4.50 in 6.50 Din.

—lj **Umrli so v Ljubljani** od 27. sept. do 3. oktobra: Est Rudolf, 53 let, mest. rač. inšpektor v p., Skender Marija, roj. Černilc, 68 let, vdova po pisarniku juž. žel., Hirschman Ana, roj. Ocepek, 71 let, vdova krojača, Pressinger Magdalena, roj. Widl, 80 let, vdova strojevodje, Dular Jože, 46 let, poštni kontrolor v p., Seunig Stane, 29 let, trgovec, Zaletel Neža, roj. Zupan, 83 let, vdova dob. paznika, Škrjanc Oroslav, 63 let, vpok. žand. narednik, Vesela Marija, roj. Tonajser, 65 let, zasebnica, Kerštajn Ivan, 93 let, drvar, Šubert Magdalena, 59 let, poljska dninarica, Moste, Šraj Marija, 64 let, hišarica, Mihelca 3, obč. Vel. Gaber, srez Litija, **V ljubljanski bolnici umrli:** Peterka Marija, 11 let, hči vdove delavca, Laze, Oražem Silvestra, 4 leta, hči krojaškega pomočnika, Krašnja pri Kamniku, Slajpah Marija, roj. Kastelic, 84 let, vdova mest. uslužbenca, Zajec Jožef, 2 leti, sin dninarja, Fužine, Novak Ivan, 29 let, zobotehnik, Pintarič Marija, roj. Vavpotič, 51 let, žena posestnika, Beniger Mira, roj. Stebih, 36 let, zasebnica Redek Anton, 34 let, pečarski pomočnik, Svibno, Ramšak Joško, 7 let, sin delavca, Zagorje, Pohleven Jurij, 38 let, strojni ključavničar.

ELITNI KINO MATICA

tel. 21-24.

Danes premiera sijajne komedije v kateri igra slavni ruski umetnik

IVAN MOZUHIN

OTROK KARNEVALA

Veseli dnevi karnevala v Nici. Razkošje in beda. Smeh in zabava

Film neverjetne lepote. — Film za dobro voljo. — Film za Vas.

Predstave ob 4., 7¼ in 9¼. Predprodaja od 11—½13 ure.

Dopolnilo Divje koze in kozorogi v naših planinah

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9¼ zvečer premiera prekrasnega velefilma po znanem romanu

SORRELL IN SIN

v katerem igra glavno vlogo slavni traged **H. B. WARNER**

Jutri ob pol 11 matineja
PODMORSKI PEKEL
Vstopnina 3.50 Din

—lj **Zvočni kino Ideal.** Jutri ob 10.30 dopoldne se bo predvajal velefilm »Podmorski pekel. V očigled vojne v Abesiniji je film zelo zanimiv in aktualen. Vstopnina samo Din 3.50.

—lj **Šentjakobsko pevsko društvo v Ljubljani** vabi na nagradno keglanje, ki ga priredi jutri v gostilni Putrich na Dolenjski cesti od 9 do 22 ure. Keglanje se vrši ob vsakem vremenu. Nagrajeni prejmejo lepe dobitke.

—lj **Domače koline se dobe vsak petek, soboto in nedeljo.** Vina prvovrstna. Restavracija pri »Pri Katrici«, Pod Rožnikom.

—lj **Plesni savod »JENKO« v Kasini, edina strokovna šola za družabni ples v Ljubljani** prične v ponedeljek 7. t. m. ob 20 z »začetniškim tečajem« za dame in gospode. V četrtek 10. t. m. »zač. nadaljevalni tečaj« in v soboto 12. t. m. »oficijelni otvoritveni plesni večer«. Informacije, vpisovanje in posebne plesne ure vsaki dan od 11 do 13 in 17 do 19 ure.

—lj **Sočani!** Bratsko društvo »Tabor« priredi v ponedeljek 7. t. m. ob 20. uri v Frančiškanski cerkvi velik žalni koncert v počastitev spomina blagopokojnega kralja Zedinitelja. Vabimo vas, da se tega žalnega koncerta udeležite polnoštevilno. Odbor.

—lj **Narodno — obrambna razstava v Mestnem muzeju poleg Križank bo odprta samo še jutri, dne 6. t. m. in sicer ves dan od 8. zjutraj do 18. zvečer, da bo ogled vsakomur, posebno onim izven Ljubljane omogočen. Vstop prost!**

—lj **Plesna šola glasbenega društva »Zarja«** v Ljubljani bo v nedeljo, 6. tm. ob 15. uri v dvorani Delavske zbornice. Odslej bo vsako nedeljo od 15. do 19. ure plesna šola »Zarjec, plesni učitelj g. Košiček.

— **Tudi zelo razvajenemu okusu nam je mogoče ugoditi z damskim in moškim perfiom po jako znižanih cenah.** PIRNAT sv. Petra c. 22 in Poljanska c. 1. (Peglezen).

—lj **Vse naše ljubljanske naročnike,** ki so z naročnino v zaostanku, vljudno prosimo, da nam zaostalo naročnino čim prej poravnajo, ker jim bomo morali sicer list 7. oktobra ustaviti.

—lj **Predavanje S.P.D.:** Ga. Escher bo predvajala svoje alpinske filme v četrtek 10. t. m. v dvorani Delavske zbornice — (ne v torek dne 8. t. m. kot prvotno javljeno).

u— **Nacionalistični Maša** zadušnica za blagopokojnim Pepetom Kukcem in ostalimi žrtvami bo v nedeljo ob 9. v starokatoliški cerkvi na Gosposvetski cesti. Mašo bo daroval g. župnik Lavrinc. Vabljena vsa nacionalna društva in osebni prijatelji pokojnih.

— ***Sokol Ljubljana II.*** priredi drevi ob 20. v salonu restavracije pri Miraku na Rimski cesti svoj prvi družabni večer. Članstvo in prijatelji društva bratsko vabljeni. Zdravo! Uprava.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota 5. oktobra: Tuje dete. Premiera. Red B.

Nedelja 6. oktobra: Direktor Čampa, Izv.

Ponedeljek, 7 oktobra: Kralj Edip, Kamenitи gost. Red C.

Torek, 8. oktobra, Med včeraj in jutri. Red Sreda.

★

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota 5. oktobra: Manon. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja 6. oktobra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 7. oktobra: Zaprto.

Iz Trbovelj

— **Sportna prireditev:** Tukajšnji sportni klub Trbovlje priredi v nedeljo, 6. oktobra zvečer v dvorani se. Forte veliko vinsko trgatev s plesom. Sodeluje dober zunanji jazz-band. Ker je vsakoletna ta prireditev dobro obiskana, se tudi letos pričakuje mnogo udeležbe.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nadvse ljubljeni soprog, srčno dobri oče, stric in svak, gospod

Josip Čad

posestnik in gostilničar

danes, dne 5. oktobra 1935 ob pol 10. uri dopoldne nenadoma boguvdano preminul.

Na zadnji poti ga spremimo v ponedeljek, dne 7. oktobra 1935, ob 3. uri popoldne na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1935.

ŽALUJOČI:

Josipina, hčerka, in Joško, sin, soproga AGATA,
in ostalo sorodstvo.

49 narodov na olimpijadi v Berlinu

Časomerilca in sodnika bodo nadomestovali aparati. — Olimpijski zvon je že vlit

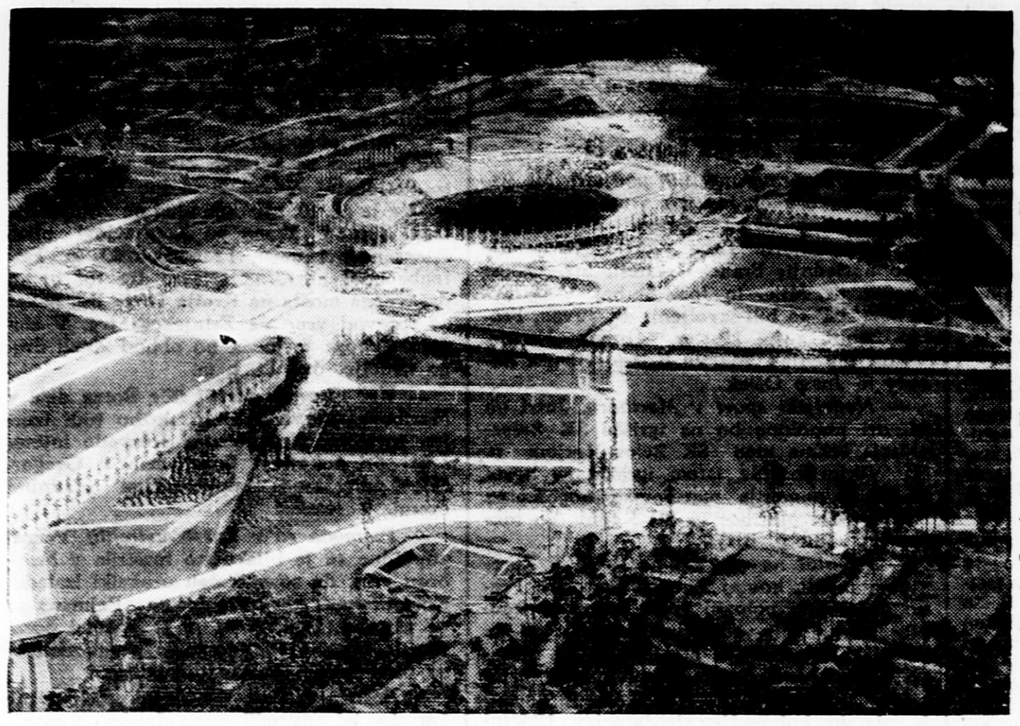

Državno sportno polje, kakor se vidi iz zraka. V sredini je olimpijski stadion, kjer bo prostora za 100.000 gledalcev. Tribune še niso dograjene. Na desni strani stadiona je plavalni stadion, spredaj hockey stadion, pred njim pa tenišče; na desni strani so še večji prostori za tenis. Na levi strani je glavni dohod, med njim in olimpijskim stadionom grade glavna vhodna stolpa ob katerh bodo blagajne. V levem kotu je pešpot k vhodu v podzemno železnico. Severni del sportnega polja z velikimi telovadnicami, kopališči n upravnimi poslopji se na sliki ne vidi.

Ker je povabljena na olimpijado tudi kneževina Liechtenstein, ki se je vabilu odzvala in bo sodelovala tako na zimski olimpijadi v Garmisch-Partenkirchenu, kakor tudi na olimpijskih igrah v Berlinu, obsega seznam sodelujejočih 49 narodov. Na XI. olimpijado pošljejo svoje tekmovalce Egipt, Afganistan, Argentina, Avstralija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Chile, Kitajska, Kolumbija, Danska, Nemčija, Estonska, Finska, Francija, Grčija, Velika Britanija, Haiti, Holandska, Honduras Indija, Irska svobodna država, Island, Italija, Japonska, Jugoslavija, Kanada, Latvija, Liechtenstein, Luxemburg, Mehika, Monako, Nova Zelandija, Norveška, Avstrija, Peru, Filipini, Poljska, Portugalska, Rumunija, Švedska, Švica, Španija, Južna Afrika, Češkoslovaška, Turčija, Madžarska, Urugvaj in Zedinjene države.

Olimpijski zvon, ki smo v četrtek pri občili njegovo sliko, ko ga je kipar še modeliral, je že vlit. Vlili so ga v Bochumu 14. avgustu in vlivanje je šlo gladko od rok. Ohlajanje 16.000 kg težke jeklene mase je trajalo več tednov in zdaj je treba zvon samo še očistiti in izgladiti, potem pa nastopi pot v Berlin, kjer bo visel v 76 m visokem olimpijskem stolpu. Tam bo prvič zapel 1. avgusta 1936.

V bochumskih livarnah, kjer so vlili olimpijski zvon, so vlili že leta 1855 za svetovno razstavo v Parizu tri jeklene zvonove, ki so bili za polovico cenejši od bronastih. Jeklene zvonove je začel vlivati prvi Jakob Mayer. Ko so se pojavili ti zvonovi, je poznejši topovski kralj Alfred Krupp izjavil, da je vlivanje jeklenih zvonov tehnično nemogoče. Zato je odpotoval Mayer sam v Pariz, kjer je dokazal, da se Krupp moti. Pred mednarodno komisijo je en svoj zvon razbil in dal kose prekovati. Od takrat so vlili v bochumskih livarnah okrog 100.000 zvonov, ki pojo v Angliji, Franciji, Belgiji, Italiji, Ameriki in celo na rtiču Dobre nade.

Na olimpijadi v Berlinu bodo nadomestovali časomerilce in sodnike aparati. To bo pravo tehnično čudo. Točnost in preciznost je na sportnih prireditvah vobče zelo važna, na olimpijadi pa še tem bolj. Vsaka najmanjša napaka bi lahko izzvala ugovore in reklamacije in s tem bi bilo svečano razpoloženje pokvarjeno. Časomerilni aparat je bil izdelan s pomočjo državnega tehnično-fizikalnega zavoda. Aparat obstoja iz filmske kamere, ki napravi v sekundi točno 100 posnetkov. Vsaka stota slika dobi časovni pečat. Če teče tekač skozi cilj, lahko na filmu točno prečitamo, v katerem odlomku sekunde so rezala njegova prsa cilj.

Že Američani so imeli na olimpijadi v Los Angelesu slično napravo, toda nemška se razlikuje od nje v tem, da se razvije film že 10 minut po teku in da ga lahko občinstvo takoj vidi. Film se izdela nalašč za olimpijado, kar je pač nov dokaz, kakor visoko je razvita nemška fotografska industrija. Drugo, kar je na tem aparatu novega, je to, da se napravijo posnetki s pomočjo dveh stereoskopično nameščenih leč istočasno in da je omogočeno potom posebnih očal z zelenim in rdečim steklom gledanje na platnu tako, da vidimo ljudi in predmete, kakor v naravi. Ta aparat bo nedvomno odstranil vso nejasnost in negotovost glede izida tekem.

Za maratonski tek bo pripravljen najbrž poseben aparat, izum nekega berlinskega urarja. Ta aparat obstoja iz večih delov, vsak del pride na najvažnejše odseke proge, recimo na 5.000 ali 10.000 m odnosno na cilj. V vsakem delu aparata je ura, ki se požene s startnim strelom električnim potom. Če se bliža skupina tekačev ali pešcev cilju, se vtakne v uro ozek papirnat trak. Ta čas, ko se trak odvija, registrira aparat na njem točno odlomke sekunde in sodnik markira s pomočjo posebne naprave na papirnatem traku čas, ko je tekel ta ali oni tekmovalec skozi cilj. Treba je zabeležiti samo še vrstni red in čase lahko potem točno beremo s papirnatega traka.

Ti dve napravi pa seveda ne pomenita, da bi bilo merjenje časa s stoparicami in drugimi pripomočki odveč. Če je prihod tekmovalca na cilj na kratkih progah povsem jasen, ne rabimo nobene kinematografije. Ta aparat je v prvi vrsti tu za primer, če se sodnik brez nadaljnega ne more odločiti. Večkrat se pripeti in tudi razumljivo je, da misli sodnik, da je videl to, kar je pač želel videti, in v takih primerih je zelo koristno, če imamo svetlobni žarek ali električno iskro, ki je hitrejša, zanesljivejša in tudi bolj nepristranska kakor je človeško oko.

Druga sportna panoga, kjer se često dogajajo napačne odločitve, ker sodnikovo oko ne more dovolj hitro zasledovati boja, je sabljanje. Tudi tu nam bo služila elektrika. Že danes uporabljajo pri mednarodnih srečanjih pri sabljanju električni aparat, ki kaže zadetke. V pogledu konstrukcij takega aparata prednjačijo Švicarji, Francozi in Madžari; olimpijske igre so pa bile povod, da so tudi v Nemčiji napravili tako pripravo.

Meč je kakor znano suvalno orožje. Ako zadene konica telo nasprotnika, se bo stisnilo posebno peresce v konici in bo s tem kontakt priključen. Zasvetila se bo lučka in zadonel znak zvončka, s čimer bo zadetek točno označen in ugotovljen. Tehnika še ni tako daleč, da bi se ta priprava lahko uporabila tudi pri floretu in sablji. V ojstrino floreta, ki pač nima enakega trikotnega prereza, kakor meč in je tudi drobnejša, ni tako lahko v konico napeljati vod. Sablja pa zopet ni orožje, s katerim bi se zbadalo, temveč se z njo udarja, in bi torej ne bi bilo s kontaktom v sabljini konici prav nič pomagano. Za floret in sabljo bodo torej na olimpijskih igrah kakor doslej še sodniki.

Sodnike bodo postavile mednarodne sportne zveze. Organizacijski odbor bo samo prireditev do vseh podrobnosti pripravil. Kakor hitro se bodo tekme začele bo vse izročeno mednarodnim sportnim zvezam in, pod njihovim vodstvom bodo izvršene vse tekme. Zato bodo zveze že nekaj tednov pred olimpijado poslale v Berlin svoje zastopnike, da bodo ob pričetku tekmovanj popolnoma pripravljeni.

Aksum, bivša abesinska prestolica

Addis Abeba še ni 50 let prestolnica Abesinije. Pred njo sta bili prestolnici mesti Gongar in Magdala, še prej pa Aksum na severu blizu meje italijanske Eritreje. Tam stoji hram, ki ga zelo časte daleč naokrog kristjani, ker verujejo, da je shranjena v njem iz jeruzalemskega hrama prenešena dragocena listina, ki naj bi jo bila prinesla sem Salomonov sin kralj Menelik I. in kraljica Sabo. Prvotna stavba je bila porušena in sežgana, leta 1543 med navalom mohamedanov pod vodstvom Ahmeda Grana, ko je bil poleg mnogih historičnih spomenikov uničen tudi hram. V tem hramu so na kamenitem prestolu kronali etijopske vladarje. Sedanji hram ki bi ga lahko imenovali katedrala, so zgradili portugalski jezuiti, ki jih je bil poslal portugalski kralj v Abesinijo ne samo v verski, temveč tudi v politični misiji. Prva ekspedicija je imela v obrambo 400 muškетirjev in ti so pomagali zlomiti odpor nomadskih tolp Ahmeda Grana, zlasti ko je padel njihov vodja.

Portugalski duhovniki so ostali v Abesiniji do preteklega stoletja, ko so bili izgnani. Med najbolje ohranjenimi starinami v Aksumu so visoki nagnjeni in poškodovani monoliti, dobro znani z študij mnogih evropskih arheologov. Pokriti so z lepimi, dokaj dobro ohranjenimi skulpturami, nimajo pa napisov, tako, da se ne ve, čemu so bili prav za prav postavljeni. Okrog stoje kameniti oltarji, na katerih so pred 2.000 leti prinašali bogom krvave žrtve. Wallis Budge domneva, da so postavili monolite na čast solnčnemu bogu kralji, po poreklu tujci in pogani, in da izvirajo iz 4. stoletja pred Kristusom. V Aksumu so našli tudi v kamen vklesan napis, ki govori o junaštvih aksumskega kralja Ezane, ki je živel sredi 4. stoletja pred Kristusom. Ta napis v treh jezikih je mnogo pripomogel k spoznavanju abesinske zgodovine. Pozneje je Aksum prenehal biti prestolnica, svoj pomen kot božja pot in versko središče Abesinije je pa ohranil do naših dni.

Drugače je mislila

Gospodinja: Za obede boste lahko plačevali za nazaj, samo točni morate biti.

— Bodite brez skrbi, gospa, vedno bom točno opoldne pri kosilu.

Jubilej Kačalova

Moskovski Hudožestveni teater pripravlja za prihodnjo pomlad proslavo 40 letnice gledališkega delovanja svojega največjega igralca na svetu V. J. Kačalova. Slavni igralec je bil rojen leta 1870 in je sin vilenskega rubina Šveruboviča. V Nemčiji bi bil torej pri vsej svoji slavi nemogoč. Na gledaliških odrih je nastopal že kot gimnazijc prvič ko mu je bilo 15 let. Po juridičnih študijah je postal leta 1896 član gledališke družine Borodajeva. Od leta 1900 je pa član moskovskega Hudožestvenega teatra. Po boljševiškem prevratu je nastopala ta gledališka družina večinoma v onih krajih Rusije, kamor se še ni razširil boljševizem. Pozneje je odpotovala v Evropo in Ameriko. Nastopala je tudi v Ljubljani. Končno se je vrnila v Moskvo, dočim je ostalo nekaj njenih članov v emigraciji. Kačalov se je vrnil z večino v Moskvo.

Kačalova pozna inozemstvo zlasti v novi interpetaciji Hamleta, ko vidimo namesto tradicijonalnega nordijskega melanholičnega apolonovskega Hamleta, žarečega kakor antični bog, Kačalov je mojster ruske dikcije, kult ruskega jezika je dosegel v njem višek, kar naglaša tudi ustanovitelj Hudožestvenega teatra Stanislavski v svojih spominih. To je tem bolj čudno, ker je preživljal Kačalov svoja otroška in mladeniška leta v poljsko-židovskem mestu Vilni.

Šahovski prestol se maje

V Amsterdamu sta se spoprijela za naslov svetovnega šahovskega mojstra dr. Aljehin in dr. Euwe

Dr. Aljehin vlada šahovskemu svetu že osem let. Zdaj bi mu rad iztrgal prvenstvo holandski šahovski mojster Maks Euwe. Spoprijela sta se v Amsterdamu, kjer je pa v prvi partiji dr. Aljehin svojega nasprotnika porazil. Borba se je pričela v sredo in dr. Aljehin bo moral na nji že tretjič braniti naslov svetovnega šahovskega mojstra. Prvič ga je branil proti Bogoljubovu leta 1929, drugič pa lani tudi proti Bogoljubovu. V obeh borbah je bil mnogo boljši od svojega nasprotnika in v obeh je gladko zmagal. Vprašanje je samo, ali je bil Bogoljubov pravi mož, da bi se mogel postaviti tako močnemu nasprotniku po robu. Dr. Aljehin je postavil svojemu nasprotniku pogoje, ki jih je določil sam Capablanca ob potrjevanju drugih šahovskih prvakov leta 1922 v Londonu za tekme za svetovno prvenstvo. Capablanci je pred borbo svečano obljubil, da bo branil naslov svetovnega prvaka samo pod tistimi pogoji, pod katerimi si ga je priboril. Če torej Capablanca ni položil pred borbo 10.000 dolarjev, ne zadene dr. Aljehina nobena krivda, da do spopada ni prišlo.

Dr. Aljehin

Šahovski svet najbolj zanima vprašanje, ali je dr. Euwe boljši od Bogoljubova, ali bo kos svoji nalogi, ali ima kaj upanja na zmago. Še pred tremi leti bi ta borba ne vzbudila nobenega posebnega zanimanja med šahisti. Po turnirju na Bledu ni moglo biti dvoma o Aljehinovi premoči nad vsemi nasprotniki. Od takrat je pa dr. Aljehin precej nazadoval in se izčrpal po neprestanih turnirjih in napornih simultankah. Nasprotno pa dela Euwe mirno, marljivo študira teorijo šaha, bori se v jasnem in odločnem slogu in napreduje od leta do leta. Seveda še daleč ne dosega Aljehinove višine iz let 1927 do 1932, toda to, kar je pokazal svetovni mojster v zadnjih treh letih, zmore tudi on. Proti njemu je moral igrati Aljehin mnogo bolje kakor proti Bogoljubovu.

Vidimo torej, da je šahovski prestol resno ogrožen. Seveda ni nikjer rečeno, da ne bo Aljehin presenetil šahovskega sveta z novimi nepričakovani uspehi, kar bo pa tudi moral storiti, če bo hotel ohraniti prvenstvo. Glavno njegovo upanje je v tem da bosta igrala z nasprotnikom samo 30 partij.

Kmetijska razstava na Ponovičah

Ponoviče pri Litiji, 3. oktobra

Kmetijsko razstavo na Ponovičah so si ogledali kmetovalci iz vsega Zasavja in celo iz Savinjske doline, Dolenjske, Medijske in Kandriške doline ter iz hribovskih vasi, in tudi nekaj Ljubljančanov. Prireditelji so sicer nameravali spočetka nuditi le sadni ogled, ki naj bi služil določevanju posameznih sadnih vrst. Na razstavi so nam pokazali, kaj rodi naša zasavska zemlja: sadje, zelenjavo, grozdje, cvetlice in živinsko krmo. Sadje je razstavilo 22 razstavljalcev. Zanimivo je, da prevladujejo pri nas renete. Tudi ponoviško veleposestvo, ki je last naš banovine, je razstavilo največ renet in sicer 38 vrst različnega sadja.

Sadje iz višje ležečih krajev je bilo lepše, čistejše in kvalitativno boljše od onega iz doline. Tudi naše gospodinje so našle dovolj navodil za pametno vrtnarstvo. Videli smo rumene paradižnike in več načinov njih preprostega konserviranja. Med najbolj enostavnimi primeri so bili paradižniki, prerezani na polovico, ter nato posušeni najprej na soncu in nato na štedilniku. Za zimsko dobo je pripraven tudi zelen in štročji fižol.

Za senzacijo pa so bile mamutne krmil ne buče, znane pod imenom centne buče. Na Ponovičah so jih vzgojili v različnih barvah, v rdeči, beli in sivi. Seveda je bila razstava tudi z estetskega stališča lepo urejena, okoličani so tekmovali, kdo bo razstavil čim lepše cvetlice. Največ lepih domačih in eksotičnih razstlin je razstavila gospa Frida Rupljeva. Obisk je bil zelo lep. Samo v nedeljo je prišlo nad 1000 ljudi, med tednom pa tudi mnoge šole, med njimi celo iz Polšnika. Sokolska dvorana v Mačkovni je prav primerna za take razstave. Posebno lepo je bilo dekorirano pročelje. Med obilnim zelenjem je bila postavljena slika našega mladega kralja.

Sadjarski in vrtnarski podružnici iz Litije, ki jo vodi gospa Jela Šribarjeva kot predsednica, nadučitelj Rostohar kot tajnik in upravnik banovinskega veleposestva g. Ludvik Rupelj kot najmarljivejši in najbolj inicijativen odbornik, k uspeli prvi ponoviški razstavi čestitamo.

Kostanj nabirajo

Ljubljana, 4. oktobra.

Praprot med grmičjem je pričela rumeneti, gozdovi se odevajo v prekrasne jesenske barve, sadeži na drevesih so dozoreli. Naš Rožnik in Golovec sta te dni še bolj oživela, vse hiti po kostanj. Povsod v gozdu odmeva veselih vzklikov, domača pod vsakim kostanjevim drevesom brska po listju kar po več nabiralcev kostanja, ki se skrivajo v bodikasti obleki. Sladki gozdni sadež nabirajo stari in mladi, moški in ženske, že zjutraj hite v Rožnik Rožnodolčani in Šiškarji, v Golovec Moščani, in Štepanjci za njimi pa drugi iz notranjosti mesta. Kostanja, ki je letos imenitno obrodil naberejo posamezniki po cele košare al vrečice in kuhan ali pečen da tečno večerjo za celo družino. Kostanja ne nabirajo ljudje iz kakih sportnih nagibov marveč jim to veleva sila in potreba, kajti revščina je marsikje čedalje hujša.

Mimogrede se kostanjarji preleve tudi v gobarje kajti se le pripeti, da ta ali oni naleti na lepega zdravega jučka, ki se skriva v resju in med travo. Veselje je v tem primeru še popolnejše, saj tudi gobe nudijo okusno jedačo. Še nekaj dni bo tako živahno v naših lepih gozdovih, potem pa bo postalo tam vse tišje. V gozdove bo prihajal pozneje samo še kmetič, da pripravi stelje za živino, predno bo zimsko nebo natreslo na smreke belega snežca.

Lion Feuchtwanger: 17

Žid Süss

Roman

V zapuščeni hiši je ostala bleda žena Radovedno sočutje sorodnikov in prijateljev je poslušala molče, samo drobne rdeče ustnice je krepko stiskala. Ko so odšli, kajti kmalu so se naveličali tolažiti ženo, ki ni hotela njim na ljubo niti tarnati, ko so odšli in jo pustili samo, je prišel k nji svetnik Büchler iz fiskalnega urada, daljni Schertlinov sorodnik. Schertlini so ga vedno zaničevali kot Süssovega podrepnika. Zdaj je prišel Büchler resnega obraza, užival je ob tem zadoščenju, delal se je, kakor da velikodušno, blagohotno sočustvuje z nesrečno ženo. Francozinjo je našel povsem osamljeno v njeni tihi, ponosni bridkosti in svetoval ji je, naj se obrne na Süssa. Dejal ji je, da delajo ljudje Süssu krivico. V trgovskih poslih sicer ne pozna usmiljenja, to se samo po sebi razume, toda maščevalen ni.

Da-li je Francozinja ljubila svojega moža, tega ni vedel nihče, pa tudi ona sama ne. Ker se je pa proces vedno bolj bližal, je odšla k Süssu.

Doma je bila iz dobre hiše. V njeni rodbini so živele tradicije francoskega dvornega življenja, spomini na razkošje in gosposko blagostanje. Videla je židove dvorane, rdeče lakaje, paže, preproge, kipe, kitajske drobnarije. To je bilo nekaj čisto drugega, nego solidno blagostanje pri Schertlinovih. To je bila obilica, izobilje, tisto izobilje, ki v njem življenje neha biti tesnoba in breme in se izpremeni v nekaj lahkega, krasnega, razkošnega, prijetnega in zaželjenega. Süss je bil dobre volje, gospa mu je ugajala. Govoril je z njo kot odlično damo, govoril je samo francoski, ker je videl, da ji je to ljubše, laskal ji je z modnimi pokloni, niti z besedico ni omenil njenih križev. To je bilo ozračje za njo. Da ni prišla kot prosilka, bi mu bila gotovo podlegla. Tako pa, ko je naenkrat s cinično galantnostjo postavil most med njeno prošnjo in lastno poželjivostjo, je za hip nepremično obstala, bleda kakor mrlič. Potem mu je pa zabrusila v obraz, da ni pomislila na to, da ima opraviti z židom in da se sramuje, da ji ni prišlo na misel to že prej. Žid je pa ostal miren in uglajen kakor je bil. Globoko se je priklonil in odgovoril s sladkim nasmehom: Torej ne! Prijazno jo je spremil do vrat in ji pri slovesu ponudil roko.

Izpustil je Johanna Ulricha iz ječe in se zadovoljil s tem, da je dal to zadevo urediti fiskalnim uradom. Johann Ulrich je bil obsojen na denarno globo, ki je bila pa tako visoka, da je bil njegov zavod s tem za vedno omajan.

V Francozinji je pa živel naprej spomin na srečanje s Süssom. Dotlej ni vedela, ali ima svojega moža rada ali ne. Zdaj je vedela, da ga zaničuje. Njegova dolžnost je bila pehati se za uspehi. Ni je bil vreden, če ni mogel doseči uspeha. Prezirala ga je, ker ji ni mogel nuditi razkošja, izobilja, rdečih lakajev in kitajskih drobnarij, zato, ker se je morala sama zavoljo njega tako ponižati pred židom. Prezirala ga je, ker je bila zavoljo njega odklonila Süssovo ljubezen. Süss je pomenil za njo svet, kamor je spadala, a Johann Ulrich je bil navaden meščan. Vsega tega pa ni omenila Johannu Ulrichu niti z besedico, nikoli mu ni povedala, da je bila pri židu. Johann Ulrich je rohnel na Süssa, kričal in mu prisegal krvavo osveto. To je bilo pa samo prazno besedičenje. Podolgovate oči njegove žene so se ustavljale na njem s hladno, ponosno brezbrižnostjo in Johann Ulrich je prav tako dobro vedel, kakor ona, da je uničen, brez moči in da se ne bo nikoli odločil za noben korak.

Padal je vedno globje. Tovarno v Urachu so prodali na dražbi, prodali so tudi podružnici v Stuttgartu in Maulbronnu. Kupil jih je Levantinec. Johannu Ulrichu so ponudili smešno miloščino — mesto upravitelja v njegovih prejšnjih tovarnah. Morda bi bil ponudbo sprejel, toda njegova žena jo je kratko in ostro odklonila, sluteč za njo Süssa. Njegov padec je potegnil za seboj tudi druge Schertline. Prodane so bile hiše v Urachu in Stuttgartu, prodani vinogradi in polja. Nosil je svojo staro plešasto glavo še višje, še krepkeje je udarjal s palico ob tla, stiskajoč njen zlati gumb s suho, toda krepko roko.

Kakor mnogi drugi, ki so bili pod Süssovim režimon izgubili dom in denar, se je hotel tudi Johann Ulrich priključiti izseljencem, namenjenim v Pensylvanijo. Francozinja se je temu uprla. Nastala je kratka, srdita borba. Johann Ulrich jo je pretepel, toda ostal je. Otvoril je branjarijo v Urachu. Vedno bolj je propadal, posedal je po krčmah in popival, preklinjal srdito vojvodo in peklensko hebrejsko gospodarstvo. Čeprav so bile določene za take izraze nevolje stroge kazni, so pustili njega pri miru. Tudi njegovo trgovinico so oblasti na vse načine podpirale. Najbrž so bile dobile migljaj od zgoraj.

Francozinja je hodila v ponošeni obleki enako ponosna, kakor prej. Njene podolgovate oči so metale okrog sebe samozavestne poglede. Če je hotela stranka navezati daljši pogovor, je odgovarjala kratko in jedrnato. Večinoma je pa sploh molčala. Čeprav rojena v Nemčiji, je skoraj vedno govorila francoski, državni jezik je pa samo lomila.

20.

Skozi razkošno opremljene Süssove dvorane je vlekel svoj kaftan Izak Landauer, noseč na rami würtemberški židovski znak, ka ga ni nihče zahteval od njega, črko S z robom. Blesteča ogledala so odražala njegovo podobo med lazurom in zlatom, njegovo prebrisano glavo s paesi in redko, rdečo, obledelo brado. Finančni ravnatelj mu je razkazoval svoj dom. Mož v kaftanu se je ustavljal pred vazami, gobelini in pagodami z zvončki, z dražeče porogljivim nasmehom se je ozrl gori na Merkurjev triumf. S suho, koščeno, hladno roko je potrepljal kobilo Assjadah, šel je mimo obeh pažev, sinov domenega prezidenta Lamprechta, stoječih spoštljivo pri vhodu v zasebne sobane. S prsti je preizkusil dragoceno blago na pohištvu in s presenetljivo točnostjo je navajal cene. Zmajal je z glavo in se ustavil pred Mojzesovim, Homerovim, Salomonovim in Aristotelovim doprsnim kipom ter zamrmral: Tak ni bil Mojzes, naš učitelj, ko je bil živ. Iz kletke se je pa zadrla nanj papiga Akiba: »Kako se je izvolila Vaša Svetlost naspati?«

Ljubljana nekdaj in sedaj

Zdaj je v Ljubljani vse lepo, morda še lepše kot nekdaj, vse gre po predpisih

Ljubljana, 5. oktobra

V »Kroniki« mesta Ljubljane čitam, kako so živeli stari Ljubljanci. Bili so mirne in vesele narave. Znane so ljubljanske gostilne, kjer se je pil dolenjski cviček, kakor še danes. Tudi naš dr. France Prešeren je rad hodil v gostilne in »praznil bokale« ter si tako preganjal tegobe svojega življenja. Pa tudi stari ljudje mi pripovedujejo, da so bili Ljubljanci nekdaj zelo veseli ljudje, ki se niso dali kar tako. To so bili korajžni in ponosni, samozavestni ljudje, ki so radi živeli bolj po svoje, delali so, kadar se jim je zahotelo in rogovilili so in se veselili vsak po svoje. Ljubljančan je prav tako rad hodil k brhkim dekletom, kakor danes. Kdo od nas ne pozna prekrasnih perzijskih gazel in ljubezenskih sonetov našega največjega pesnika dr Franceta Prešerna? Svojevrstno, pa vendar zabavno je bilo tako življenje v stari Ljubljani, ko pod Tivolijem še ni bilo luč, marveč je bila le luna svedok doživetja dveh zaljubljenih, ki jih je vabila primitivna klopica v svoje naročje. . . Takšno življenje je moralo biti silno lepo, kar pa je lepo, navadno ne traja večno.

Danes vidim v Ljubljani lepote in prijetnosti bolj malo, zato pa toliko več reda in discipline. Ne rečem, da red in disciplina ni lepa stvar, če ga je pa le preveč, pa ni več lep. Ne čudim se prav nič, da je tako, kakor je. V dobi splošne mehanizacije, racionalizacije, nove stvarnosti in stare sitnosti ne more biti drugače. Današnji Ljubljančan je racionaliziran, mehanizaran in reguliran do skrajnosti. Vsak njegov gib in vsak njegov korak je preračunan, skoraj na minuto.

Zjutraj vstane, kadar mora. Ob šestih, sedmih, ali še kasneje, pa ne dosti. Vsak dan točno ob istem času, kajti tako zahteva ta red in disciplina. Točno ob uri dobi svojo kavo, čaj ali mleko (če je z ženo skregan, ne dobi ničesar!), točno ob uri si natakne klobuk na glavo in vzame palico v roke in gre v svojo pisarno, vedno po isti poti. Ženske gredo na trg vedno ob svoji uri, kjer se srečujejo in kramljajo z vedno istimi znankami in to zahteva zopet red in disciplina. Možje tudi v pisarnah svoje časopise vedno ob uri. Ob uri potegnejo iz žepov svoje obložene in neobložene žemljice in ob uri stopijo k oknu zehat, da se odpočijejo od napornega dopoldanskega dela. Ob uri si zopet natikajo klobuke na glavo in jemljejo svoje palice v roke in odhajajo domov po isti poti, po kateri so zjutraj odšli, domov k obedu. Med obedom morajo točno vsak dan ob uri poslušati vedno iste marnje, ki jih stresajo na njegova uboga ušesa vedno iste, puste dolgočasne žene, po obedu pa smejo nekoliko v kavarno, pa ne vsi, ampak samo tisti, ki jim ni treba — brisati posode. Ko je vse to v redu, si nataknejo zopet klobuke na glavo, točno ob uri seveda in jemljejo palice v roke in potem gredo na izprehod. Gredo vsi, možje in žene, ampak tako, da se vidi, da žene ženejo može »na zrak« in ne narobe. Med sprehajanjem po Zvezdi, ali pod Tivolijem se vsi enako drže (tako zahteva red in disciplina, prosim) možje vedno enako kislo, žene pa vedno enako visokonoso, po »rangu« gospoda soproga pač. Sprehajajo se navadno vedno ob uri (tako zahteva red!) potem pa gredo večerjat, okoli prvega kam v gostilno, pardon sedaj ne več, ker so soprogu odtegnili celo za ženo. Večerjajo doma le tu pa tam gresta še v kavarno, kakor med vojno, ko je bilo blaga malo in denarja dovolj, danes je pa blaga dosti, denarja pa premalo. Točno ob uri gredo spat in točno ob določenih terminih čitam javne pritožbe, da je v Ljubljani ponoči prevelik ropot po ulicah, kar naj slavna oblast prepreči in naj tudi podivjane ponočnjake polovi, da da bo red tudi ponoči v spanju mirnega, treznega in solidnega ljubljanskega meščana.

Kakor vidimo je zdaj v Ljubljani vse lepo, morda še lepše kod nekdaj. Urejeno, umerjeno in zregulirano. Tako nam teče življenje dan za dnem in uro za uro in minuto za minuto, da mora umerjenih Ljubljančanov biti vesela božja oblast, še bolj pa zemska, ko so ljudje vendar tako ponižni, pridkani in ubogljivi, da se niti ne zmenijo za tegobe svojega življenja.

Ubogljivi in disciplinirani, urejeni, umerjeni in pridkani so naši ljudje še celo tam, ker bi smeli biti nekoliko razposajeni, pa še tam niso, ker nočejo biti razposajeni in živahni, kajti oni hočejo dokazati, da ljubijo red in da se znajo regulirati tudi tam, kjer jih drugi niti nočejo regulirati. V gostilnah sede, pijejo sedaj s prvim naprej samo še »šabeso« in zvečijo stare preste. Tudi tu so sedaj tako pridkani, da sede, skoraj »roke na klopi« kakor v šoli, kajti tako zahteva prostovoljni regulacijski načrt za posedanje v gostilnah. Poglejmo, kako je v kavarnah. Tu sede še bolj mirno in dostojanstveno pri svojih kavah, čajih in časopisih, kajti tudi tukaj se ne spodobi sedeti drugače kakor regulirano. Vse ob svojem času in na svojem mestu. Niti godbe ne poslušajo, če ni regulirana in registrirana med znanimi in odobrenimi »šlagerji«. Naravnost entuzijasti in zveličani pa postanejo, če zaslišijo v nebotičnoku sladke zvoke reguliranega in registriranega »Pastirja Kostjo«.

V takem reguliranem in registriranem redu seveda ni prostora za svobodno in korajžno življenje še manj seveda za lastno, osebno in duševno življenje. Tudi to mora biti regulirano, ali pa ga biti ne sme. Če zapoveduje regulacijski načrt, da smejo od sedaj dalje le samo toliko in toliko potrošiti da moraš čitati samo ta časopis, berejo ljudje samo ta in ta časopis, li pa samo to ali to knjigo in ne zapravijo več, kakor je predvideno v načrtu. Če zapoveduje regulacijski načrt za duševno življenje, da moraš pogledati to in to gledališko igro, pojdi jo pogledat in govori o njej, kakor je zapovedano inteligentnemu človeku, sicer boš reguliran — tepec. Če proglasi regulacijski načrt, da se moraš zanimati za šport, potem se zanimaj za ves šport ali pa vsaj za žogobre in če ne moreš drugače, brcaj vsaj pod mizo z nogo, če hočeš živeti in sedeti in spati med civiliziranimi in reguliranimi ljudmi.

V maniji reguliranega življenja so Ljubljančani prenesli regulacijo tudi na Ljubljanico, katero regulirajo že nekaj let sem. Časopisi poročajo, da ji manjka samo še 30 m, pa bo Ljubljanica regulirana menda do »Špice«. Če je res tako, potem je skrajni čas, da se Ljubljančani tudi »tamkaj« regulirajo, da postanejo že vendar enkrat pridkani in sodobni. R. B.

Iz Maribora

— *Nova uprava mestnih podjetij.* Na prvi seji novega občinskega sveta je bila izvoljena tudi nova uprava mariborskih mestnih podjetij. Tako tvorijo ravnateljstvo naslednji: Franc Hrastelj, inž. Oskar Dračar, dr. Miler in Jože Stabej. V upravni svet MP so bili izvoljeni: dr. Juvan, Franjo Žebot, Jospi Hutter, Otmar Meglič, Vlado Pušenjak, Martin Kores, Henrik Saboty in Josip Ošlak.

— *Nedeljski sport v Mariboru.* Jutri ob 14. uri popoldne bo na igrišču SK Železničarja tekma med SK Železničarjem in SK Viktorijo. Na istem igrišču se bosta ob 15.30 pomerila mariborska nogometna rivala ISSK Maribor in SK Rapid. To tekmo bo sodil g. Bizjak.

— *Atentat na vlak* so napravili v Žerovincih mladi, komaj 12-letni fantalini. Preko tračnic so položili velik tram, na tračnice pa naložili velike kamene v nadi, da bo vlak iztiril. Toda strojevodja je njihovo nakano pravočasno opazil in vlak ustavil ter odstranil ovire. Preiskava je dognala, da je kolovodja atentatorjev 12-letni posestniški sin F. K., ki je prijavljen oblastem.

— *Peter Malec* je kot gost zrežiral dramo »Izdaja pri Novari«, katere premiera bo te dni. To delo švicarskega, mnogo igranega dramatika Arxa, je zrežiral z izredno velikim uspehom tudi v ljubljanski drami. Delo samo posega globoko v človeške usode ter presme gledalce s pretresljivostjo dogajanja. Osrednja oseba je švicarski kmet Erni Turmonn, ves prevzet od ljubezni do domačije. Igra ga P. Kovič; ostale vloge igrajo Kraljeva, Stareva, Furijan, Razberger, Nakrst, Grom, Košuta, Blaž in Verdonik.

— *Radolič demisijoniral kot predsednik NSZ.* Doznali smo, da je ob času imenovanja nove občinske uprave mesta Maribora podal g. Radolič ostavko na predsedniško mesto Narodno strokovne zveze v Mariboru.

— *Jutri obhod živali po mestu.* Mariborsko društvo za varstvo živali priredi jutri tradicijonalni obhod živali ipo mestu. Zbirališče je ob 10. uri dopoldne na Zrinjskega trgu. Spored krene po Kopitarjevi ulici, Aleksandrovi cesti, Frančiškanski in Tattenbachovi ulici, na Glavni trg ter preko državnega mosta na Kralja Petra trg, nakar se sprevod vrne na Zrinjskega trg. V slučaju slabega vremena bo obhod živali drugo nedeljo, dne 13. t. m.

— *Več strojnih pletilj išče* Borza dela v Mariboru. Pravtako dobi službo tudi izurjen torbičar. Natančnejše poizvedo interesenti pri tukajšnji Borzi dela v Gregorčičevi ulici med dopoldanskimi uradnimi urami.

— *Pajmana so v Rušah ustrelili!* Včeraj popoldne se je bliskovito razširila v Mariboru vest, da so v Rušah orožniki izsledili Košajnčevega tovariša Josipa Pajmana in ga ustrelili. Policija se je za zadevo pozanimala in ugotovila, da so to le govorice, ki so plod bujne ljudske domišljije.

— *Požar v Hočah.* V noči na petek je požar do tal upepelil gospodarsko poslopje posestnice Roze Pahičeve v Spodnjih Hočah. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci iz Hoč, Razvanje, Bohove, Maribora, Pobrežja in Hotinje vasi. Živino in gospodarsko orodje so pravočasno rešili. Škoda znaša 50.000 dinarjev, ki je krita z malenkostno zavarovalnino. Kako je nastal požar, niso mogli ugotoviti.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Tudi omela iz volne izdelujemo, kakor vse predmete, ki se rabijo v gospodinjstvu

Šimenc Hinko, Ljubljana,
Resljeva cesta 2
(pri Zmajskem mostu).

NOVOSTI ZA ZAVESE
dobite v veliki izbiri v specijalni trgovini
RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijin trg štev. 2,
kjer vam jih tudi strokovnjaško izvrši. 26/L

HUBERTUS PLAŠČE
nepremočljive, otroške 165 Din za odrasle 250 Din, v vseh barvah pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14 4.L

Pisalni stroj
nov ali rabljen pod ugodnimi plačilnimi pogoji dobite pri
Baraga Ludv.
Ljubljana - Nebotičnik
Ljudske posojilnice itd. 24/L

Tvrdka
A. & E. SKABERNE
Ljubljana — javlja, da jemlje do preklica v račun zopet
HRANILNE KNJIZICE
prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice.

PREMOG
drva — karboparketi
SLOVŠA
Kolezijska ulica 19
telefon 39-34
67/L

PRAGA - BABY 1935
Idealen majhen voz s 4 sedeži, ki porabi 8 litrov bencina na 100 km, nenavadno elegantен, odgovarajoč vsem zahtevam. Ponudbe pošlje: Zastopstvo Praga avtomobilov, Zagreb, Svačičev trg 12. Ugodni plačilni mesečni obroki 2799

NAJCENEJŠI zajtrk in večerjo ter najboljši mlečni izdelki, najceneje v Mlekarni Naklo, Erjavčeva cesta 2 nasproti dramskega gledališča in na stojnici Ljubljan. živilski trg. 2865

KAVARNA STRITAR vsaki večer koncert, salonski orkester, pevačice. Odprto do 4 zjutraj. 76/L

PRI ČADU, Podrožnikom zopet vsako soboto in nedeljo sveže domače koline. 2864

Sveže najfinejše norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne
DR G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

ZIMSKA JABOLKA, skrbno prebrana in sortirana, sorte: zlata parmena, ananas, belflor, dolenjska voščenka, kanadka i. t.d. zopet na zalogi. Sadje za kuho po zelo nizkih cenah. Oglejte si stalno »Sadno razstavo« pri Kmetijski družbi, Novi trg 3. Ogled brezobvezen za nakup. 2870

POUK
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ŠIVILJA SPREJME gospodične v dnevni in večerni pouk v šivanju lastne garderobe. Naslov v upravi »Slov. Naroda« 75/L

SLUŽBE
Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek 3.- Din

FRIZERKA dobro izurjena želi premeniti službo, gre tudi na deželo najraje na Gorenjsko. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Dobra moč«. 2850

SAMOSTOJNA šivilja se išče za salon. Perfektna v plaščih in kostumih. Pism. ponudbe na upr. »Slov. Nar. pod »Perfektna« 2858

PRODAM
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

RABLJENA KOLESA damska in moška najceneje dobite (tudi na obroke) pri »Prometu« Nasproti Križevniške cerkve 2855

ŽIVALI
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

LJUBITELJI ŽIVALI. Prodam 3 pare grlic, par 15 Din, zelo udomačene. Šmuc, Zg. Šiška 56. Nasproti Krekove šole. 2859

MALI OGLASI
»SLOV. NARODU«
IMAJO
SIGUREN USPEH!

PRI OSLABITVI ŽIVCEV
se uporabija fiziološki ekstrakt iz žleze močne in zdrave živali — „KALEFLUID". — Zastonj razpošiljamo podrobno literaturo, zahtevajte: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. „KALEFLUID" se dobi v lekarnah in drogerijah. — Reg. Sbr. 5300/32.

TERPENTINOVO MILO
je izdelano na podlagi olivnega olja, zato da perilu hitro skrajno možno belino in čudovito svežost
Zahtevajte vedno le Riviera terpentinovo milo.

ANTON KOS strojno mizarstvo
KLANC — KRANJ.
Izdelava modernega pohištva in stavbno mizarstvo. Cenj. občinstvu vljudno priporočam, da si ogleda kvaliteto izdelkov na obrtni razstavi v KRANJU in se prepriča o solidnem delu ter
NIZKIH CENAH.

ZNIŽANE CENE
dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev, šivalnih strojev. Cenik franko. »TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4

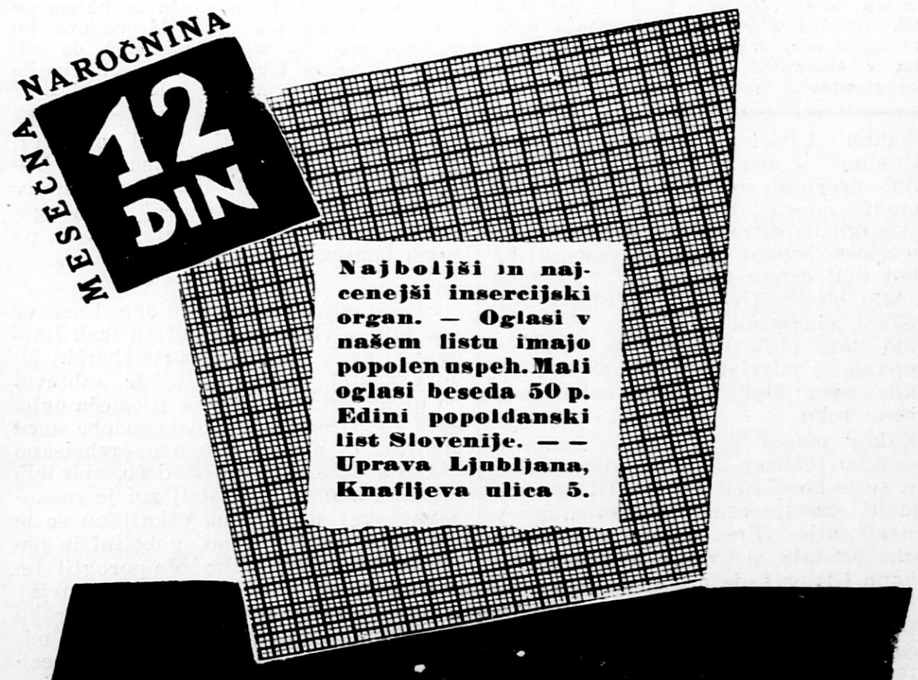

SLOVENSKI NAROD

Inserirajte v „Slov. Narodu"!

†

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki tugi naznanjamo prežalostno vest, da je naš nepozabni, iskrenoljubljeni papa, opapa, brat, stric in tast, gospod

IVAN KONČINA,

veleposestnik in trgovec v Gorenji vasi

v petek, dne 4. oktobra 1935 na poškodbah, ki jih je zadobil povodom železniške nesreče, previden s tolažili sv. vere, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega ranjkega bo v **ponedeljek, dne 7. t. m., ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, Ivanjčna gorica,** na farno pokopališče Stična, kjer ga bomo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi in drugih cerkvah.

GORENJA VAS — IVANJČNA GORICA, dne 5. oktobra 1935.

TINCA, poročena **ING. GROSCHEL,**
ELA, poročena **JEFIMOV,**
ALBINA, poročena **KRALJ,**
hčerke.

FRANC KONČINA, brat.

FEODOR JEFIMOV, JOSIP KRALJ, zeta.
ANDREJA, MAŠA, NANA in **MILAN,**
vnukinje in vnuk.
ANDREJČKA, pravnukinja,
in vsi ostali sorodniki.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.